

127

Kulturpalota könyvtá
ra,
A r a d
Palatul Cultur

Concurat: I. VULPE

Anul XVII. évf.

Arad, 1934 március hó 1.

Nr 9. szám

Primredactor — Főszerkesztő
Chefredakteur

REINHART GYULA

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége hivatalos lapja.
Egyesülve a timișoarai „Az Iparos”-
sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADOK LAPJA — ERDELYI IPAR

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Miért a legelőkelőbb, legtekintélyesebb és legtöke- erősebb jótékonysági intézmény Aradon az Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja?

Buna rânduială, pacea și prosperitatea patriei inseamnă și pentru noi pace și prosperitatea

Expunerea Dlui deputat Szabó Béni în parlament asupra doleanțelor
micilor industriasi.

**Cerem egalitate cu celelalte pături sociale
din țară, cerem remedierea nedreptăților, legi
bune și aplicarea lor dreaptă**

În primul număr din acest an al gazetei
noastre, când cu redacția reorganizată, cu un con-
ținut mai bogat și cu un aspect mai plăcut am
dat drumul „Meseriașului”, în primul rând am
salut pe Dl. Szabó Béni, blănar din Brașov cu
ocazia realegerii domniei sale ca deputat în Par-
lament. Am scris în acel articol, că Dl. Szabó
Béni nu este numai deputatul unui partid politic,
ci totodată și reprezentantul micilor industriasi
care nu a făcut niciodată distincție între cei cari
i-au cerut sprijinul după naționalitate, religie
sau profesiunea lor, ci intervine deopotrivă în
interesul fiecărui meseriaș și face tot posibilul
pentru remedierea neajunsurilor. Mai jos adu-
cem cuvântarea Dlui Szabó Béni ținută cu ocazia
discursurilor la Mesaj.

Această cuvântare nu este un simplu discurs.
Este plângerea disperată a celor un sfert de milion
de meseriași, iar programul dat de D-Sa în aceste
20 de puncte este atât de măiestru și desăvârșit
că dacă s'ar realiza ar pieri toate neajunsurile
din cauza cărora n'audem altceva decât numai
plângeri dela meseriași.

Pentru această singură cuvântare a meritat
deputatul nostru să fie ales în Parlament. Totuși
acest discurs a D-Sale este numai începutul,
pentru că marele program propus de Dl. Szabó
Béni, singurul deputat al micilor indus-
triasi din Parlamentul României, va aduce o
întreagă serie de discursuri înaintea forului cel
mai înalt, înaintea Parlamentului și înaintea pub-
licității.

Domnule Președinte, Domnilor Deputați,
După fiecare alegere, începând din anul
1928, am socotit și am obținut din partea con-
ducerii Partidului Maghiar, constimțământul că
să pot desvolta o activitate cu caracter general,
în legătură cu problemele clasei meseriașilor.

Aceasta mai cu seamă că și de data aceasta
sunt singurul deputat de profesiune indus-
trias mic în Parlamentul țării.

Prin procedeul meu am intenționat totdeauna
să asigur continuarea
unei activități de colaborare arădnească, în
spiritul căreia noi meseriași țării, fără deo-

sebre de origine, înțelegem să activăm fără
zăbavă, pentru prosperarea miciei industriei.

Domnule Președinte, Domnilor Deputați,
Ca să vorbesc despre însemnătatea clasei
meseriașilor cât și despre chemarea ei, cred că
este de prisos și presupun că și Dvoastră cu-
noașteți acestea.

Sunt nevoit însă să hurez scurta, atitu-
dinea, năzuința și mai pre-sus de toate, sar-
cinile grele ce apasă această clasă, ce
Dvoastră nu puteți cunoaște în realitate.

Clasa meseriașilor este cea mai însemnată
clasă a țării, după clasa agricultorilor. Membrii
ei sunt cei mai săraci, iar o bună parte o for-
mează pături eșite dintre orfanii orașelor și
comunelor. Ca atare ei trec prin toată filiera unor
frământări desnădăjduite, până când, în cele din-
urmă, după eforturi exasperante pot obține bre-
vetul industrial, să-și înjghebeze un atelier pro-
priu. Ajungând scopul lor, ei se devotează exclu-
siv meseriei, familiei, societății și intereselor
țării, refuzând a face parte din orice mișcare
extremistă. Astfel se transformă pe rând, toți,
din propria lor putere, devenind din nimica, cetă-
țeni contribuabili merituosi ai Statului.

cari nu au altă năzuință, decât să desvolte
meseria, să caute ocazie de muncă și să-și asig-
ure condițiile prielnice de trai cât mai cinstit.

În felul aceasta, această clasă are un rol
foarte important în viața unui Stat, pentru acre
fapt

fiecare Stat caută să acorde sprijinul cuvenit
acestei clase.

Burse industriale, perfecționare, ajutorare cu
scule și mașini, împrumut industrial eficient și
scutit de dobânzi, participare la furnizările Sta-
tului, sarcini publice proporționale și echitabile,
legi votate cu foarte multă precauțiune și cu
ascultarea reprezentanților miciei industriei, sunt
tot atâtea mijloace cu cari înțelege aproape
fiecare stat, să sprijinească clasa meseriașilor,
ceace noi, meseriași nu le cunoștem, decât abia
din auzite sau din trecutul îndepărtat.

Mica industrie nu ar fi simțit efectele ca-
tastrofei economice mondiale, dacă bogățiile țării

ar fi fost exploatare cu mai multă precauțiune și
dacă bogățiile țării ar fi fost exploatare cu mai
multă precauțiune și dacă mijloacele de ajutorare
ar fi fost acordate cel puțin și într-o măsură mai
mică unei industrie a țării.

Astăzi însă mica industrie a Țării Românești,
cu nu renume atât de răspândit, de odinioară,
este în faza de descompunere totală nimicind
și cele din urmă resorturi ce contribuiau la
devenirea unui factor economic important.

Scoful meu nu este însă, să mă ocup cu
invocarea greselilor din trecut, ci să accentuez
acelor mijloace,

cari pot asigura prosperitatea clasei mes-
eriașilor.

Dorind a respecta preferința Domnului Prim-
Ministru, nu voesc să mă extind asupra detaliilor
tuturor chestiunilor, ci voi stăruia să semnalez
părțile vizate pentru supunerea lor modificărilor
cerute.

Acestea sunt următoarele:

1. Conversiunea generală, cuprinzând toate
categoriile de debitori, inclusiv băncile aflătoare
în concordat.
 2. Sarcini publice egale și echitabile, redu-
când pe cele actuale, sistând marea disproporție
de astăzi, și radierea restanțelor neplătibile.
 3. Reorganizarea creditului și acordarea de
împrumuturi eficiente pentru meseriași țării.
 4. Unificarea legilor meseriașilor și lichidarea
definitivă a clandestinismului dezastruos.
 5. Restrângerea dreptului de producție a
ateliereilor instituțiilor publice.
 6. Inflințarea camerelor de meserii și men-
ținerea camerelor profesionale susținute din prop-
ria lor putere.
 7. Modificarea urgentă a legii asigurărilor
sociale, respectând doleanțele juste ale meseria-
șilor.
 8. Modificarea legii contractelor de muncă.
 9. Extinderea pe întreaga țară a legii pentru
asigurarea plății lucrului efectuat.
 10. Inflințarea în întreaga țară a judecăto-
rilor de muncă.
 11. Repartizarea lucrărilor publice între me-
seriași și achitarea urgentă în bani a restanțelor
pentru furniturile efectuate.
 12. Legiferarea ajutorului pentru șomeri,
inclusiv pentru meseriași patroni fără lucru.
 13. Anularea ordinului prin care meseriași
și comercianți mici sunt obligați să țină registre
comerciale, ca fiind contra legii.
 14. Modificarea legii pentru durata muncii.
 15. Reorganizarea învățământului profesio-
nal, introducând obiecte practice pentru ucenici.
 16. Modificarea legii pe lux și cifra afacerii.
 17. Satisfacerea doleanțelor meseriașilor con-
structorilor.
 18. Desființarea sau regelementarea cartela-
rilor.
 19. Reorganizarea contingentării.
 20. Regelementarea târgurilor anuale și redu-
cerea numărului lor.
- Domnule Președinte, Domnilor Deputați!
În legătură cu cele 20 puncte enumerate mai

sus, am pregătit, pentru fiecare în parte, câte-o expunere specială şi amănunţită, anexându-le la declaraţia mea.

Din acest doleanţe predau separat câte un exemplar Domnului Prim-Ministru şi Domnilor Miniştri ai Departamentelor Finanţelor, Industriei şi Comerţului şi Muncii, rugând cu înştiinţare pe Domnii Miniştri, să binevoiască a dispune neapărat satisfacerea doleanţelor, cunoscând că prin aceasta se previne, cu un ceas mai de vreme, exterminarea totală a unei clase cu un trecut de mai multe sute de ani.

Înaintând declaraţia mea, stăt în numele, meu, cât şi în numele meseriaşilor şi comercianţilor mici, a căror încredinţarea o am, declar din nou, că sprijinim cu multă bunăvoinţă şi cu orice sacrificiu acţiunea înaltului Guvern, pentru asigurarea concordiei şi prosperarea ţării şi cetăţenilor ei.

Declaraţia-Program a Guvernului recunoaşte, cuprinde multe probleme salutare şi nădăjduie că şi cele stipulate de mine vor fi satisfăcute în mod favorabil. Cu toate acestea, primesc răspunsul adresei la Mesaj cu singura condiţiune, dacă înaltul Guvern primeşte şi rezolvă în întregime doleanţele cuprinse în declaraţia mea.

În numele meseriaşilor şi comercianţilor mici: Szabó Béni.

A 75 EVES KOTILLA JÓZSEF ÜNNEPELSE.

Kotilla Józsefét, az aradi sűtőiparosság Nesztorát 75-ik életéve és 50 éves önálló ipari jubileuma alkalmából kitűnően sikerült társas vacsora keretében ünnepelték az Auer-vendéglőben az aradi sűtőiparosok és a város ipari életének több notabilitása. Takács István szindikátusi elnök az aradi sűtők szindikátusa, Rétfalvy Adolf a szimpatikus öreg kartárs szűkebb köre nevében köszöntötték az ünnepeltet, aki a szép beszédekre megalapozottan válaszolt. Az 50 terítékes ünnepi vacsorán a nagy számban megjelent kartásakon kívül az iparkamara nevében Pacuraru Brutus főtitkár, mint az ipartestület reprezentánsa pedig Vulcu I. Maxim elnök tisztelték meg az ősz ünnepeltet. Szaktársai a kedves jubileum emlékéül értékes dísz tárggyal ajándékozták meg Kotilla bácsit, a népszerű jublánszt.

Arad iparossága bizalmat szavazott az iparos temetkezési csoport igazgatóságának

Óriási szótöbbséggel a régi igazgatósági tagok újraválasztása mellett döntöttek. Március 11-én tartják meg a csoport alapszabálmódosító rendkívüli közgyűlését.

A múlt vasárnap délelőtt, igen nagy érdeklődés mellett tartotta meg az Aradi Iparosok Temetkezési Csoportja rendez évi közgyűlését. A népes látogatottságu közgyűlésen Olariu Iustin elnököl, az igazgatóság és a titkár jelentését Székely Béla olvasta fel, míg a pénztári és a felügyelőbizottsági jelentést Kőszeghy Emil ismertette. A közgyűlés teljes egészében elfogadta a jelentések — egyébként kielégítő — adatait és a felmentvényt a vezetőség számára egyhangulag megadta. Ezután került sor az igazgatóság négy lejárt mandátumának újrabetöltésére. Néhány csoport-tag már előzőleg akciót indított azzal a céllal, hogy a négy megüresedett helyre az ő jelöltjeit juttassa be, de tulajdonképpen az akció mögött egyéni ambíció húzódott meg, mivel a mozgalom irányítói maguk szerettek volna bekerülni az igazgatóság tagjai közé. A közgyűlésen azonban olyértelmű lelkes felszólalások hangzottak el, hogy a lejárt mandátumokat ismét azokkal az igazgatósági tagokkal kell betölteni, akik évek hosszú során keresztül tanúságot tettek arról, hogy a csoport ügyeinek hűséges kezelői, tehát semmi ok nincs az igazgatósági tagok leváltására. Vita közben incidens támadt Oradean Traian, a tanácskola igazgatója és néhány tag között, úgy, hogy Oradean ki is vonult az ülésteremből.

Végül is az elnök elrendeli a névszerinti titkos szavazást, annak eldöntésére, hogy a közgyűlés újraválasztja-e az igazgatóság négy tagját, akiknek most szűnt meg a mandátuma, vagy pedig helyükre új tagokat kívánnak választani.

A választás eredménye híven tükrözte a közhangulatot: 134 tag szavazatával azt a kívánságát nyilvánította, hogy a mandátumokat meg kell hosszabbítani, az új választás mellett mindössze 38 szavazat esett.

Kilenc szavazó tévedésekből nem a megszabott „igen” vagy „nem” szóval szavazott, hanem „arégi” hitetellel fejezte ki, hogy megbizik a régi igazgatóságban, amelyre így nem 134, hanem 143 szavazat esett.

A szavazás eredményének értelmében azután az elnök bejelentette, hogy:

a négy igazgatósági tagot: Bakács Miksát, Hillier Mihályt, Czernóczy Mihályt és Kőszeghy Emilt a közgyűlés újra megválasztotta.

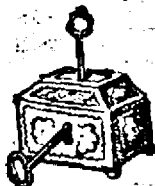
Ezután sor került volna a tárgysorozat további pontjainak letárgyalására, de az idő előrehaladtával a való tekintettel, az elnök a közgyűlést felüggesztette. A megszakított közgyűlést két héttel március 11-ére, vasárnapra az Iparos Otthon nagytermében tartják meg.

MEG KELL TAGADNI AZ EGYSZÁZALEKOS MUNKANÉLKÜLI TAXA FIZETÉSET.

Országsszerte óriási felháborodást váltott ki a betegsegélyző legújabb intézkedése, amely a beteg iparosok és munkások szomorú helyzete után most már a munkanélküliséget is arra használja fel, hogy magának hatalmat és minél nagyobb bevételt biztosítson. Az egyszázalekos munkanélküli taxa kérdésében állást foglalt most a timisoara munkakamara is és körlevélben értesítette tagjait, hogy ezeket az egy százalékos hozzájárulásokat nem kötelesek megfizetni és a beszédre jelentkező betegpénztári tisztviselők által erre vonatkozólag bemutatott nyugtákat nem kötelesek kiadni.

Közel 300 évvel ezelőtt jól megszervezett bőrbeszerző iparos-szövetkezet működött Erdélyben

Érdekes adalékok egy 1650-ből való alapszabályzatból.

A cluj csizmadia-mesterek 1650-ből való céhszabályai állanak előttünk. Istennék kegyelméből Erdély fejedelme és a magyar királyságból csatolt részek ura, a székelyek grófja, Rákóczi György jóváhagyása mellett Gyulai Miksa és Brassai Johannes, a csizmadia céh két magistere bocsátotta ki a 39 pontból álló szabályzatot. Szigorú és száraz paragrafusok sorozatát tartalmazza ez az elfakult oklevél, de a komor sorrendben felsorakozó szakaszok sorai hirtelen elevevénnyel jelenítik meg a közel háromszáz év előtti erdélyi kisipar életképességét, szervezetségét és hatalmas gazdasági erejét.

Erdély és a Bánság magas kulturális színvonalon álló számos városából egyetlenegy van, Braşov, amelynek csizmadia- és cipésziparossága bőrbeszerző szövetkezetet létesített, tart fenn és juttatott el a virágzás igen elismerésre méltó fokára. A többi városaink cipészei kikereskedőket „támogatnak” és az ő érdekeiktől teljesen idegen kereskedő boldogulását segítik elő, holott éppen a cipészipar az, amely valamennyi kisipari szakma közül a legjobban megérintette a gazdasági leromlást és a hatalmas gyárak konkurrenciáját. Erdély több tucat népes városa sok ezer lábellen-készítő kisiparosának korog a gyomra, foltoz a nadrágja, kietlen jövő előtt áll a családja, mégse sikerült egy táborba hozni őket, hogy a borkereskedő maguknak megtakarított hasznán

tyúkot varázsoljanak a fazekukba. Braşovban is elsősorban nem az ottani szakmabeli iparosoknak sikerült — bár tiszteltet és elismerés illesse őket — ösztönzést és a dicsérendő fegyelmet, hanem Dánér Lajosnak, aki ezer akadémia elhárítá sa árán a bőrbeszerző szövetkezetet megszervezte. Így van ez ma, a rádium és rádió, a telefon és repülőgép, a dinamit, ekrazit, mérgező gázok és más gyilkoló szerszámok korában. Lássuk, hogy volt régen, 1650-ben, amikor nemeg „Colosvar” városában Gyulai Mihály és Brassai János céhmester uraimékra hallgattak a „cothurnáriusok”, más néven becsületes „csizmadia” céhbéli mesterei.

Nem a cáhidők dicséretét zengő hősköteményből, hanem a fentemlített száraz céhszabályzatból idézünk. Ahol is a megnevezett helyen, annak VIII. szakaszában azó szerint a következőket találhatjuk:

„Az időnek forgása szerint valaminemő beörökeket az Csizmadia Mesterséghez valokat ide ledadni hoznak és az Csizmadia közűl valamellyik megláttya, tudgya, és hírével lenne, csak edgyetis egy forint büntetés alatt megvenni ne meriszellyen, hanem az beörökelre rendeltetett Mestereknek megjelentse, hogy

az beörökeket az Céh számára vegyék meg és hétfőn és csütörtökeön az Céh Mester házánál osztassék meg, az ki részt akar venni beleölle.”

Mit jelent ez a nyolcadik paragrafus? Nem kevesebbet, minthogy a mai cluj csizmadia közűl háromszáz év előtti elődei olyan olcsón vették a bőrt, amilyen olcsón csak lehetett. Hét bőrt lenyűstak a vidékről bevetődött timárról, vagy borkupecről, amig egyetlen irhát megvásároltak tőle. És ugyanez volt a helyzet a helybeli bőrkészítő iparosokkal szemben is. A mesterek, akik a céh számára nagyban megvásárolták a bőrt a hajdankori beszerző szövetkezet szakképzett ügy-

nökel voltak és Gyulai meg Brassai céhmester uraimék a szövetkezet igazgatói.

Es ez a közel 300 éves bőrbeszerző szövetkezet igen komoly intézmény volt. Nem igen hagyott magával kukoricázni, mint azt az alább közölt XXVII. paragrafus bizonyítja.

„Ha valaki akarml nével nevezendő és akarml szinű beörökeket ide hozna, az ki az Csizmadia mesterséghez való, se idegen, se ez Városi kereskedének okáért az szabad Sokadalomnak (nagyvászár) napján és az Terminusoknak idején (hétfőn és csütörtökön) kivül harmad napig csak egyet is meg ne meriszellyen venni, mert az, ki ebben meg tapasztatlatik, tehát

Biro és Tanács erejével az beör tölle elvételik és pénze nélkül is el lézen;

az minemő beörök itt, ez Városban készitlenk, melyek Csizmadia illetnek, az mit azokban Céh számára megvesznek és az kik ab rész akar nak venni, tartozzanak nekdek abból részt adni hétfőn és csütörtökeön.”

Klasszikus rövidségű és mégis milyen tartalmas és félre magyarázhatatlan ez a paragrafus. A céhnek nincs kifogása az ellen, hogy a tehetős céhtag, ha bírja pénzzel, maga is spekuláljon a bőrről. Idegen városból a helyi piacra hozott bőrt, ha azt az eladó három napig nem tudta a céhnél elhelyezni, megvehette saját szakállára is az iparos. De csak három nap után, amennyi idő alatt a céh kényelmesen megvehette, ha kellett neki, közpénzből, a közös szükséglet számára. Aki a szabálynak ellene szegül, elveszti a vásárolt bőrt, amit a céh javára elkoboz tőle a Biro és Tanács, azután pedig ellehet a közösség elől elhárított olcsó bőr és kárba ment pénze nélkül.

Gondolkodik azonban a paragrafus a „szövetkezeti tagok” érdekeinek védelméről is, mert hétfőn és csütörtökön a céhmesterek a rektáron levő áru mennyiségének arányában tartoznak

„Az ország rendje, békéje, boldogulása nekünk is rendet, békét, boldogulást jelent“...

Szabó Béni iparos-képviselő husz pontos kisiparos programot terjesztett a parlament elé. Mit kíván a végső nyomorba jutott kisiparos?

„Méltányosságot, egyenlő elbánást, sérelmeink orvoslását, jó törvényeket és azok igazságos végrehajtását kérjük“

Ezévi első számában, amikor átszervezett szerkesztés mellett, nagyobb terjedelemben, tetszetősebb és tartalmasabb nyomdai kiállítással indult új útjára Az Iparos, fontos kötelességünknek tartottuk, hogy Szabó Béni brasovi szücs-mestert újból való képviselővé választása alkalmával melegen üdvözzöljük. Azt irtuk ebben az üdvözlésben, hogy Szabó Béni nemcsak magyar, hanem egyben iparos-képviselő is, aki sohasem osztályozta a segítségért hozzá fordulókat nemzetiségük, felekezetük, vagy szakmájuk szerint, hanem egyformán eljár és eljár minden iparos érdekében és elkövet minden lehetőt, hogy a sérelmek orvoslását kiharcolja. Alábbiakban teljes egészében közöljük Szabó Béninek az új kormány működése alatti első parlamenti szereplésére, a választási tárgyalásra készített beszédét.

Nem egyszerű parlamenti szónoklat ez a beszéd, mint az országházban elhangzó több-kevesebb értékű felszólalások tulnyomó része. Negyedmillió kisiparos kétségbeesztő jajkiáltása sir ki ebből a parlamenti állásfoglalásból, amely a maga mesteri tömörségében olyan tökéletes kisipari programot is ad, hogy a husz pontos javaslat megvalósítása esetén megszűnnének az okok, melyek ma a kisiparos ajkára egyebet, mint panaszt nem juttatnak.

Van azonban még más is Szabó Béninek teljes terjedelmében alább közölt beszédében. Benne van az a Szabó Béni is, akit Az Iparos zászlóponthoz számának cikkében dadogó tollal jelle-

részt adni a céh borkészletéből a céhbéli mestereknek.

Végezetül közöljük a szabályzat IX. paragrafusát is, amelyből szintén igen érdekes dolgok derülnek ki.

„Az látó Mesterek minden két héten minden Mester embereknek munkahelyeket eljárják és szorgalmasan megvizsgálják az ő tisztelnek erősségihirét és valamely mesterember hivelyében illetlen vagy vétkecsinálmánnt találunk, akkor annak a csinálmánnt alakulók vétke szerint és az Céhek törvénye szerint megbüntessék.“

A hajdankori borbészsző szövetség tehát nemcsak arra vigyázott, hogy a borbészsző illő és tisztességes áron történjék, hanem arra is, hogy a csinálmánnt, ami készült belőle, jó, tartós és akurátus legyen. A „vétkecs“ csinálmánnt illetlen volt és annak alkotóját vétkének súlyosságához mérten kemény büntetéssel illették.

„Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban?“ Hova tűnt az az idő, amikor a kisipar még ilyen nagy volt? Nem tűnt el, egyedül tőlünk függ, hogy újra előidézzük. A hatalmas céhtefek, amelynek területén Erdély fővárosának csizmadia iparcsai hetivásárok alkalmával a csizmát árulták, ma is meg van és ma is a csizmadiák kezén van. Ma is a csizmadiáké; az ipartársulat, mint a megszűnt céh utódja a híres cluji csizmadia-szín tulajdonosa, mint hajdanában Gyulai és Brassai céhmester uraimék idején. Két uccára nyíló hatalmas teiek ez, nem kis részén szépen beépítve. Két vendéglő, boltok, raktárak, lakások helyezkednek el rajta a ma is frekvenált árusító helyeken kívül. Számlálatlan milliót ér ez a hatalmas teiek, amiért az érdem a céhbéli idők iparosit illeti, de borbészsző szövetségünk azért ma már nincsen a cluji csizmadiáknak, amiért nem Gyulai és Brassai uraimék felelősek — áldassék emlékeztük, — hanem méltatlan utódaik, a mai csizmadiák. A mai csizmadiák, mert azzal sem törődnek, hogy annak idején, 300 év előtt nemcsak Clujon, hanem Erdély valamennyi valamire való helységében működtek ilyen borbészsző szövetségek.

(n.)

mezni próbáltunk. A mi képviselőnknek ez az egyetlen beszéde megérte, hogy választói Őt a parlamentbe juttatták. Pedig ez a beszéd még csak a kezdet, mert a benne előterjesztett hatalmas program minden egyes pontját az új beszédek egész sorozatában viszi a leghatalmasabb fórum, a parlament színe, az ország egész nyilvánossága elé Szabó Béni szücsmester, a román parlament egyetlen kisiparos képviselője.

Szabó Béni választási beszéde a következőképpen hangzik:

Elnök Ur, Képviselő Urak!

1928. óta minden választás után engedélyt kértem és kaptam a Magyar Párt vezetésétől arra, hogy kisipari kérdésekben általános jellegű tevékenységet fejtssek ki, különös tekintettel arra, hogy

mint a korábbi törvényhozó testületekben, úgy jelenleg is csak egyedül vagyok a kamarában foglalkozás szerint kisiparos-képviselő.

Ezen eljárásommal biztosítani akartam itt a Képviselőházban is annak a

szép, egyetértő munkának a folytatását, amelyet mi, kisiparosok, nemzetiségre való tekintet nélkül, szerte az országban csaknem mindenütt, annyi odaadással, testvéri szeretettel végzünk, a magunk és Románia kisiparosainak érdekében.

Elnök Ur, Képviselő Urak!

A kisiparos osztály jelentőségéről, fontos hivatásáról talán nem szükséges nyilatkoznom, mivel feltételezem, hogy ezekről Önök is tudomásai birtokba.

Rá kell azonban mutatnom a társadalmi osztály sorsára, magatartására, törekvésére és kétségbeesztő helyzetére, amelyet talán a maga valóságában Önök nem is ismernek.

— A kisiparos osztály a földmivelő lakosság után a legnagyobb társadalmi osztálya az országnak. Tagjai legnagyobb része, a legszegényebb, jelentékeny részben árva, falusi és városi gyermekekből kerül ki.

Mint ilyenek,

átélik a nyomorúság minden skáláját, míg céljaikat megközelíthetik a önálló iparosokká válhatnak.

Azután iparuknak, családjuknak, a társadalomnak és az államnak élnek, gondosan kerülve mindenféle szélsőséges mozgásban való részvételt. Így alakulnak át rendre, a maguk erejéből e jelentékeny emberek értékes, teherhordozó állampolgárokká, kiknek

minden törekvésük, a részükre kenyeret adó kisipar fejlesztése, a munkaalkalom biztosítása és hogy becsületes munkájuk után tisztességesen megélhessenek.

Ez a társadalmi osztály ilymódon fontos emberi missziót tölt be a ezért

minden államban megfelelő támogatásban, védelemben részesülnek.

Ipari ösztöndíjak, továbbá szakképzés, szerszám- és gépségély, kamatmentes és olcsó kölcsön, az állami szállításokban való megfelelő részesítés, méltányos és arányos közteherviselés, nagy körültekintéssel meghozott törvények azok a támogatások, amelyeket ugyszólván minden állam megad a maga kisiparosainak, s

amely támogatásokat mi, romániai kisiparosok eddig csak hírből, vagy a múltból ismerünk.

— A világgazdasági katasztrófa a romániai kisiparosságot csak kisebb részben érintette volna,

ha az ország istenáldotta gazdagságaival mindenkör okosan, bölcsen, nagy hozzáértéssel bántak volna s ha ennek rendjén a fentemlített támogatásokat legalább részben a kisiparosság megkapta volna. Így azonban

Románia egykor híres, versenyképes kisiparromokban hever és a kisiparosság nemcsak megszűnt gazdasági tényező lenni, hanem olyan nyomorban jutott, amely leírhatatlan, mert nélkülözni kénytelen még azt a jelentéktelen munkanélküli segélyt is, amit munkás testvérei kapnak, — nem lévén meg a segélyezéshez a jogcíme.

— Céлом azonban nem az, hogy a multak hiáival hosszasan foglalkozzam, hanem az, hogy reá mutassak azon teendőkre, amelyek rendjén talán még megmenthető lesz az ország kisipara és

ha lassu tempóban is, talpra állítható lesz a kisiparos társadalom.

Tiszteletben óhajtván tartani a Miniszterelnök ur kívánságát, mellőzni fogom a kérdések részletes ismertetését és csak utalni fogok az egyes részekre, amelyek közül egyesek új intézkedéseket, mások meglévő rendelkezések módosítását igénylik. Ezek a következők:

1. Általános, széleskörű konverzió, kiterjesztve azt a kényszerregezésben levő bankokra is, mivel ezek bukása a kisiparosok tízezreit rántja maga után.

2. Egyenlő és igazságos közteherviselés a mai kötelezettségek lényeges lezártásával s a mai rendkívül aránytalanságok megszüntetésével és a megfizethetetlen hátralékok törlésével.

3. A hitelélet újjászervezése és a kisiparosoknak megfelelő kamatmentes és olcsó hitellel való ellátása.

4. Az ipartörvény egységesítése és megfelelő módosítása s ennek rendjén az ipari kontárkodás végleges megszüntetése.

5. A közintézmények, szakközlők ipari műhelyi termeléseinek szigorú keretek közé való szorítása.

6. Önálló kisiparos-kamarák felállítása, s ezzel kapcsolatban a Munkakamarákról szóló törvény megfelelő módosítása. A fennálló és saját erejükkel fenttartható szak-kamarák meghagyása.

7. A társadalom-biztosító törvény sürgős módosítása, a kisiparosság jogos igényeinek figyelembevétele mellett.

8. A munkaszerződések törvényének módosítása.

9. A végzett munkák kifizetését biztosító törvénynek az egész ország területén való bevezetése.

10. A munkabírság általános felállítása.

11. Az állami szállításokból a kisiparosság megfelelő részesítése és az eddigi szállítások sürgős kifizetése.

12. A munkanélküli segélyezések törvényes uton való rendezése és a segélyezés kiterjesztése a munkanélküli kisiparosokra is.

13. A kisiparosok, kiskereskedők könyvvizetését elrendelő miniszteri rendelet hatályon kívül helyezése, mivel az törvénybeütköző.

14. A nyolcórás munkaidő törvényének módosítása.

15. A tanoncoktatás újjászervezése.

16. A forgalmiadó törvény módosítása.

17. Az építőipari sérelmek orvoslása.

18. A kartellek megszüntetése.

19. Az árukongitmentálás újjászervezése.

20. Az országos vásárok szabályozása és azok számának csökkentése.

Elnök Ur! Képviselő Urak!

Az itt felsorolt 20 kisipari és kiskereskedői kérdés mindenkivel kapcsolatosan egy-egy részletes, szakszerű előterjesztést készítettem és csatoltam nyilatkozatomhoz. Az így összeállított panaszok, sérelmek, javaslatok egy-egy példányát átadtam a miniszterelnök, pénzügyminiszter, ipar- és kereskedelemügyi miniszter és munkügyi miniszter uraknak azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy tekintsék át azokat, osszák ki szakreferenseiknek és rendre orvosolják a sérelmeket, fogadják el a javaslatokat, miáltal sokszáz éves, nagy multu társadalmi osztályt mentenek meg az ország érdekében az elpusztulástól.

— Ezek előterjesztése után egyfelől magam, másfelől azon kisiparosok és kiskereskedők nevében, akiknek részéről erre felhatalmazást kaptam, újlag kijelentem, hogy teljes jóakarattal,

aldozatkészéssel állunk a kormány rendelkezésére, hogy az ország és népei érdekében végzendő nehéz munkájában segítségére legyünk, mert teljes tudatában vagyunk annak, hogy az ország rendje, békéje, boldogulása, nekünk is rendet, békét és boldogulást jelent. Ennek ellenében méltányosságot, egyenlő elbánást, sérelmeink orvoslását, jó törvényeket s

azok igazságos végrehajtását kérjük.

A kormány-nyilatkozat sok üdvös tervet tartalmaz, Továbbá, az általam felsorolt, de a kormány-nyilatkozatból kimaradt kérdések megoldását is remélem, mindazonáltal a válaszfelirati javaslatot csak azzal a feltétellel fogadom el, ha a felsorolt fontos előterjesztéseket és javaslatokat a kormány magáévá teszi és végrehajtja.

Raportul Direcţiunei Grupei de Ajutor de Inmormântare a Industriaşilor din Arad asupra gestiunei anului 1933

Onorată Adunare Generală!

Trăim în vremuri grele! Criza economică a lovit pe toți membrii noștri în același mod, cari numai cu cele mai mari eforturi au putut să-și îndeplinească datoria de plătire a taxelor de membrii. Direcțiunea cunoscând situația grea a membrilor, a tins cu toate mijloacele care au stat la dispoziție, să ajute pe membrii. În cazuri sute și sute am asemnat membrilor ajutoari grabnice pt. aranjarea restanțelor în cotiz de inmormântare și ca rezultat acestei acțiuni puternice de ajutorare putem anunța cu bucurie, că numărul membrilor sterși a scăzut esențial.

Par'că, limita de azi ale ajutorării, încă tot nu acoperă pretențiile petiționarilor de ajutorare, deaceia Direcțiunea face o propunere la punctul modificării statutelor al ordinii de zi pt. lărgirea modului de ajutoare, adică în cazuri motivate să ne stea în puțină a da ajutor repetat.

Fată de membri, cari au cerut amânare pt. răsplădire, totdeauna am arătat cea mai mare bunăvoință și ne-am străduit a ușura răsplădirea ajutoarelor.

Ambulanța medicală realizată în anul trecut a corespuns așteptărilor în toată provincia. Sute și sute membri au folosit tratamentul medical favorabil și grămada scrisorilor de mulțumire adeverește, că membri sunt mulțumiți cu modul tratamentului. Inșă limita de azi a ambulanței nu corespunde a totalității membrilor, pentru că în împrejurările de față, membri cei mai săraci, adică membri cari locuiesc în suburbii nu au parte de favoarea ambulanței, dacă boala lor este așa gravă, că nu pot vizita medicul în sala de consultații.

Să încetează această nedreptate și că membrii suburbiilor să fie părtași în ambulanța medicală, facem o propunere între statutele de modificat.

Nu putem scăpa ocazia, să nu zicem mulțumire, d-lor Dr. Kabdebó Gheorghe, Dr. Olariu Cornel, Dr. Frint Alexandru și Dr. Mager Romul pt. meritele lor pe cari au dezvoltat pt. realizarea ambulanței și a căror merit mare este, că ambulanța medicală și-a îndeplinit spre mulțumire generală menirea sa nobilă.

Dăm socoteală despre anul al IX-lea al activității Grupei Industriaşilor pt. Ajut. Inmormântarea din Arad. Datele înscrise adeveresc, că Direcțiunea grupei de inmormântarea și în anul trecut a îndeplinit credincios datoria sa și a tins între și mai departe pe calea progresului, cum a pornit înainte de 9 ani.

Darea de seamă despre anul 1933 e următoarea:

Numărul membrilor în grupa „A” la 1. Ianuarie 1934 a fost 1963 membri, conform deciziei adunării generale din 22 Ianuarie 1933, s'a transpus în grupa „A” din grupa „B” 265 membri, am reintegrat în cursul anului 38 membri, total 2266 membri.

Au ieșit și s'au sters în cursul anului 57 membri, Au decedat în cursul anului 101 membri, numărul membrilor în grupa „A” a fost la 31 XII. 1933. 2108 membri.

Numărul membrilor în grupa „B” la 1. Ianuarie 1934 a fost 1636 membri, am înrolat în cursul anului 61 membri noi, am reintegrat în cursul anului 29 membri, total 1726 membri.

S'a transpus în grupa „A” 265 membri, au

ieșit și s'au sters în cursul anului 24 membri, au decedat în cursul anului 74 membri, numărul membrilor în grupa „B” a fost la 31 XII. 1933 1363 membri.

Transport de restanță în grupa „A” din an 1932 Lei 192.140.—, s'a prescrie în cotizații de inmorm. în anul 1933 2.177.060.—, total împreună cu restanța din anul 1933 Lei 2.369.200.— s'a plătit în cursul anului în cotiz de inmorm. Lei 1.999.990.—, s'a descris în urma ștergerii și ieșirii Lei 35.980.—, total Lei 2.035.970.— Rămâne restanța la sfârșitul anului Lei 333.230.—

Transport de restanță în grupa „B” din an 1932 Lei 167.330.—, s'a prescrie în cotizații de inmorm. în anul 1933 Lei 1.066.930.—, total împreună cu restanța din anul 1932 Lei 1.234.260.—

S'a plătit în cursul anului în cotiz de inmorm. Lei 1.106.450.—, s'a descris în urma ștergerii și ieșirii Lei 45.310.—, total 1.151.760.— Rămâne restanța la sfârșitul anului Lei 82.500.—

Am plătit în ajutoari de inmormantare: în grupa „A” în cursul anului 1933 Lei 1.584.000.—, dela înființarea grupei 1. I. 1925. până la 31 Decembrie 1933 am plătit total Lei 11.124.000.—

Am plătit în grupa „B” în ajut. de inmorm. în cursul anului 1933 Lei 740.000.—, dela înființarea grupei 15 V. 1927 până la 31 XII. 1933 am plătit total Lei 7.310.000.—

În amândouă grupe am plătit total dela înființare ca ajutor de inmorm. Lei 18.434.000.—

Pe fondul sanatorului avem în grupa „A” Lei 1.584.000.—, dela înființarea grupei 1. I. 1925 până la 31 Dec. 1933 am plătit total Lei 11.124.000.—

Am plătit în grupa „B” în ajut. de inmorm. în cursul anului 1933 Lei 740.000.—, dela înființarea grupei 15 V. 1927 până la 31 XII. 1933 am plătit total Lei 7.310.000.—

În amândouă grupe am plătit total dela înființare ca ajut. de inmorm. Lei 18.434.000.—

Pe fondul sanatorului avem în grupa „A” Lei 1.584.000.—, în grupa „B” Lei 649.447.—, total avem Lei 1.104.248.—

Anunțăm, că carnete de ambulanță, realizată conf. deciz. adunării generale din 14 II. 1932 le au scos afară în cursul anului 833 membri, cari în sala de consultații a medicului în 996 cazuri, în locuința bolnavului în 340 cazuri au cerut consultarea medicilor ambulanței, cari total în 1336 cazuri au tratat membrii noștri, în afară de aceasta au fost spre ajutorarea membrilor cu numeroase tratamente operative, roentgen, diatermie, quart, injecție, etc.

Onorariul medicilor de ambulanță a fost în cursul anului Lei 100.000.—

Starea fondului de ambulanță la 31 XII. 1933: în grupa „A” Lei 47.193.—, în grupa „B” Lei 96.792.—, total Lei 143.985.— care suma sunt chemate de a susține existența ambulanței.

Din fondul ajutorului grabnic am ajutat în cursul anului 1933:

În grupa „A” 177 membri cu suma Lei 73.955.—, în grupa „B” 69 membri, cu suma Lei 25.960.—, în amândouă grupe 246 membri, cu suma Lei 99.915.—

Dela votarea ajutorului grabnic 8 II. 1931 până la 31 XII. 1931:

În grupa „A” total 431 membri, cu Lei 220.017.— în grupa „B” total 245 membri, cu Lei 132.091.— total în 676 cazuri cu Lei 352.108.— am întrebuit spre ajutorarea membrilor în parte în nudie-

rar, în parte pt. aranjarea cotizațiilor de inmormântare în restanța. Anunțăm cu bucurie, că dela înființarea fondului ajutorului grabnic numărul membrilor sterși a scăzut esențial.

Din sumele ajutoarelor grabnice asemnate: în grupa „A” a răsplatit 139 membri Lei 44.425, în grupa „B” a răsplatit 88 membri Lei 36.044, total în amândouă grupe 227 membri Lei 80.469.

Starea fondului ajutorului grabnic la 31 XII. 1933: în grupa „A” Lei 30.059.—, în grupa „B” Lei 36.340.—, total Lei 66.398.—

Prezentă adunare generală este chemată a decide în chestia majorării ulterioare a ajutoarelor grabnice.

Anunțăm, că și în anul trecut am reușit a acoperi cheltueile administrative conf. statutelor din 10% a veniturilor, chiar am economizat: în grupa „A” Lei 69.000.—, în grupa „B” Lei 8.677, total Lei 77.677.— am economizat, care suma dorim a rezerva, ca să putem întregi lipsuri eventuale în viitor. Cu privire la taxele de prentă a Direcțiunei și a Comitetului propunem, că participarea amintită între statutele de modificat, să voteze adunare generală retroactiv spre anul 1933.

Anunțăm, că a intrat în grupa „A” 384 acte, în grupa „B” 227 acte. Total. Intrat în amândouă grupe 611 acte, cari toate s'au tratat și s'au rezolvat.

În chestia a 2 recursuri adresate către adunare generală în cursul anului 1934 a decis deja comitetul, acum adun. gen. este chemată a decide.

Aceste recursurile prezentăm înaintea adunării generale în cadrul raportului secretarial.

Conform statutelor este datoria adunării generale alegerea a 4 membri din direcțiune, a 8 membri din comitet pe durate de 3 ani, a 3 membri de comitet pe durate de 1 an. Pe urmă a 12 membri supleanți, în comitet pe durate de un an.

Onorată Adunarea Generală!

Cum se arată din raportul amănunțit, suma restanțelor cotizațiilor de inmormântare au sporit și cu anul trecut, tot atunci numărul membrilor a scăzut iarăși considerabil.

Dăm socoteală despre acest rezultat dureros din an în an, am cerut membrilor noștri de multe ori să fie în ajutorul nostru, ca să putem ridica numărul membrilor, dar proclamația noastră n'a avut nici un rezultat. Rugăm pe onorații membri să ia fiecare o declarație de intrare și să aducă fiecare membru un nou membru, grupa noastră se va întări considerabil.

În anul trecut am făcut a propunere adunării generale, ca să transpunem membri fondatori din grupa „B” după de scrie în grupa „A”. Acel scup dublu, ca să asigurăm de poate în grupa „A” Lei 16.000 ajutor de inmormântare, de altă parte să acordăm membrilor din grupa „A” aceiași favoare, a mulțumit toți membrii. Cum se arată din raportul amănunțit, am transportat 265 membri din grupa „B” după serie în grupa „A”. Acel scop brilor în grupa „B” cu ajutorarea membrilor s'ar ridica în mod considerabil, vom transporta din nou mulți membri din grupa „B” în grupa „A”. Depinde de rezultatul lucrărilor ale membrilor, că în timpul scurt toți membrii fondatori din grupa „B” să se poată transpune în grupa „A”.

Pe baza tratatelor bine pregătite facem propunere pt. modificare a câteva puncte din statute adică pt. circumscrierea lor mai precisă. În aceste propuneri Direcțiunea a tins de o parte să asigure bunul mers a plătirilor, de altă parte să asigure interesele membrilor în contra tuturor eventualităților.

Am intrat în anul al X-lea al activității noastre! Grupa și membrii noștri au trecut din cauza crizei economice prin fel de fel de încercări. Anunțăm cu bucurie, că în timpurile cele mai critice a fost neturburat activitatea grupei. Rezultatul acesta putem mulțumi în mare parte a devotamentului membrilor, dar a contribuit la aceasta și străduința Direcțiunea și în viitor crede grea a membrilor. Direcțiunea și în viitor crede de datoria sa, să meargă înainte pe calea înepuștă și va tinde cu toată stăruința sa să reprezinte cât mai bine interesele membrilor.

Nu așteptăm recunoaștere pt. lucrarea noastră! Direcțiunea grupei de inmormântare a condus afacerile grupei în modul cel mai desinteresat și în conștiința măreață a bucuriilor bine făcute înaintăm rezultatele adunării generale. Dacă onorată adunarea generală așa afli, că Direcțiunea

meritá pt. luerarea sávársitá in interesul memb-
trilor grupel — ajutoare si recunoastere, asa
rugam pe onorate membri sa ne sprijineasca in
actiunea noastra pt. ridicarea numarului de mem-

bri si rezultatul obtinut va fi cea mai mare re-
compensa a Directiunii.

Arad, la 25 Februarie 1934.

Directiunea.

Igazgatósági jelentés az Aradi Ipa- rosok Temetkezést Segélyző Cso- portjának 1933-ik évi működéséről

Tisztelt Közgyűlés!

Nehéz időkkel élünk! A válságos gazdasági helyzet minden tagunkat egyformán sújtotta. Csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudtak eleget tenni tagdíj-fizetési kötelezettségeinknek. Az igazgatóság felismerve tagjaink nehéz helyzetét, igyekezett a rendelkezésre álló eszközök keretén belül segítségére lenni tagjainknak. Száz és száz esetben folyósítottunk a hátralékos temetkezési járulékok kifizetésére gyorssegélyt és az erőteljes segélyezési akció eredményeként örömmel jelenthetjük, hogy a törölt tagok száma lényegesen csökkent.

Ugyilátszik azonban, hogy a segélyezés mai kerete még mindig nem fedez a segélytérők igényeit, ezért az igazgatóság a napirend alapszabályt módosító pontjánál javaslatot tesz a gyorssegélyezés módjának intézményessé tétele tárgyában, hogy indokolt esetekben a már felvett segélyeken kívül módunk legyen még egyszer segélyt nyújtani.

A gyorssegélyek visszafizetésének elhalasztását kérelemzőkkel szemben mindenkor a legnagyobb megértést tanúsítottuk és igyekeztünk könnyűvé tenni a segélyek visszafizetését.

Az elmúlt évben megszervezett orvosi ambulancia minden tekintetben bevált. Sok száz beteg tagunk vette igénybe a kedvezményes orvosi kezelést és a hozzánk intézett köszönőlevelek tömegeinek tanúsága szerint a kezeléssel szemben semmiféle panasz nem merült fel. De az ambulancia mai kerete nem felel meg a tagok egyetemének, mert a mai körülmények között a legszegényebb, a leginkább rászorult külvárosi tagok nem részesülnek kedvezményes orvosi kezelésben, ha betegségük miatt nem kereshetik fel rendelőjében az orvost.

Hogy ez az igazságtalanság megszűnjön és mód adassék arra, hogy a külvárosok lakossága is részesülhessen kedvezményes orvosi kezelésben, ugyancsak előterjesztést teszünk az elfogadásra ajánlott alapszabályok módosítása kapcsán.

De terve vettük, hogy a kedvezményes orvosi kezelés rendszerét kiépítjük vidéki tagjaink részére is.

Nem mulaszthatjuk el, hogy az orvosi ambulancia megvalósítása és fejlesztése körüli érdemeiért köszönetet ne mondjunk dr. Kabdebó György, dr. Olariu Cornél, dr. Frint Sándor és dr. Mager Romulus orvos uraknak, akiknek nagy érdemük, hogy az orvosi ambulancia közmegelegedésre tölti be nemes hivatását.

Az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja működésének 9-ik évéről tartjuk meg beszámolóinkat. A felsorakoztatott számadatok bizonyítják, hogy a Temetkezési Csoport igazgatósága az elmúlt évben is híven teljesítette kötelességét és minden igyekezetével azon volt, hogy a csoport továbbra is az örvendetes haladás útján haladjasson, amelyen 9 év előtt elindult.

Az 1933-ik évről szóló részletes beszámolóink a következők:

Taglétszám az „A” Csoportban 1933. január 1-én 1963 tag, 1933. évi január hó 22-én tartott taggyűlés határozatának megfelelőleg átcsoportosítottunk az „A” Csoportba 265 „B” csoport tagot, visszahelyeztünk az év folyamán 38 tagot, összesen: 2266 tag.

Kilépett és töröltetett az év folyamán 57 tag, elhunyt az év folyamán 101 tag, taglétszám az „A” Csoportban 1933. évi december hó 31-én 2108 tag.

Taglétszám a „B” Csoportban 1933. január hó 1-én 1636 tag, felvettünk az év folyamán 61 tagot, visszahelyeztünk az év folyamán 29 tagot, összesen 1726 tag.

Az „A” Csoportba átcsoportosított 265 tag, kilépett és töröltetett az év folyamán 24

tag, elhunyt az év folyamán 74 tag, taglétszám a „B” Csoportban 1933. évi december hó 31-én 1363 tag.

Hátralék-áthozatal az 1932. évről az „A” Csoportban Lei 192.140, az 1933. évben előíratott halálzási járulékból Lei 2.177.060. Összesen az 1932. évről áthozott hátralékkal együtt Lei 2.369.200.

Évközben befizetett halálzási járulékból Lei 1.999.990, kilépés és törölés folytán leíratott Lei 35.980, összesen 2.035.970. Marad az év végén Lei 333.230.

Hátralék-áthozat az 1932. évről a „B” Csoportban Lei 167.330, az 1933. évben előíratott halálzási járulékból Lei 1.066.930, összesen az 1932. évről áthozott hátralékkal együtt Lei 1.234.260.

Évközben befizetett halálzási járulékból Lei 1.106.450, kilépés és törölés folytán leíratott Lei 43.310, összesen 1.151.760, marad hátralék az év végén Lei 82.500.

Temetkezési segélyekben kifizettünk: az „A” Csoportban 1933. év folyamán Lei 1.584.000, az 1925. évi január 1-től a megalakulás óta 1933. december 31-ig kifizettünk összesen Lei 11.124.000

A „B” Csoportban 1933. év folyamán temetkezési segélyben folyósítottunk Lei 740.000. 1927. május 15-től, megalakulás óta 1933. december 31-ig kifizettünk összesen 7.310.000 Leit.

A két Csoport fennállása óta összesen 18.434.000 Lei temetkezési segélyt fizettünk ki tagjainknak.

A Szanatórium alapon az „A” Csoportban Lei 454.801, a „B” Csoportban Lei 649.447, összesen 1.104.248 Lei van.

Jelentjük, hogy az 1932. február 14-iki közgyűlés határozatából megvalósított orvosi ambulancia tagsági igazolványát az év folyamán 833 tag váltotta ki, akik az orvos lakásán 996 esetben, míg a beteg lakásán 340 esetben vették igénybe az ambulancia orvosait. Összesen: 1836 esetben részesítették orvosi segélyben tagjainkat, azonkívül még számos operatív, Röntgen-besugárzás, diathermia, kvarc és injekció-kezeléssel voltak segítségére tagjainknak.

Az ambulancia orvosainak tiszteletdíja az év folyamán 100.000 Leit tett ki.

Az ambulancia-alap álladéka 1933. december 31-én: az „A” Csoportban Lei 47.193, a „B” Csoportban Lei 96.792, összesen 143.985 Lei, mely összeg az ambulancia további fentartását van hivatva biztosítani.

A Gyorssegély alaphoz az 1933. év folyamán: az „A” Csoportban 177 tagot 73.955 Lei-el, a „B” Csoportban 69 tagot 25.960 Lei-el, a két Csoportban összesen 246 tagot 99.915 Lei-el segélyeztünk.

Míg az 1931. március 8-i taggyűlés határozatából a gyorssegély megszavazása óta az „A” Csoportban összesen: 431 tagot 220.017 Lei-el, a „B” Csoportban összesen: 245 tagot pedig 132.091 Lei-el. Összesen gyorssegélyezésre fordítottunk 676 esetben 352.108 Leit a tagok támogatására részben készpénzben, részben a hátralékban levő tagsági díj rendezésére. Örömmel jelentjük, hogy a gyorssegélyezés óta a törölt tagok száma lényegesen csökkent.

A folyósított gyorssegélyből az „A” Csoportban 139 tag visszafizetett 44.425 Leit, a „B” Csoportban 88 tag visszafizetett 36.044 Leit, összesen a két Csoportban 227 tag visszafizetett 80.469 Leit.

Gyorssegély alapunk 1933. december 31-i álladéka az „A” Csoportban 30.058 Lei, a „B” Csoportban 36.340 Lei, összesen 66.398 Leit tesz ki. Jelen taggyűlés van hivatva a további gyorssegélyezések kiterjesztésének tárgyában dönteni.

Jelentjük, hogy az elmúlt évben is sikerült az adminisztrációs költséget az alapszabályban elő-

írt bevételek 10%-ából fedezni, sőt az „A” Csoportban 69.000 Leit, a „B” Csoportban 8.677 Leit, összesen: 77.677 Leit takarítottunk meg, mely összeget tartalékolni kívánjuk, hogy a jövőben mutatózó esetleges hiányokat pótolhassuk.

Továbbá jelentjük, hogy az „A” Csoportban beérkezett 384 ügydarab, a „B” Csoportban 227 ügydarab. Az 1933. év folyamán összesen a két csoportban 611 ügydarab s ezek teljes egészében letárgyalva, elintéztettek.

Az 1934. év folyamán a taggyűléshez intézett két darab felelbezés, amelyeket a választmány már letárgyalta s így a taggyűlés van hivatva a két ügyben dönteni. Ezeket az ügyeket a titkári jelentés keretében terjesztjük a taggyűlés elé.

Alapszabályaink értelmében a taggyűlés feladatát képezi az igazgatóság négy, a választmány 8 tagjának megválasztása 3 évre és 3 választmányi tagjának megválasztása 1 évre. Továbbá 12 választmányi póttag megválasztása 1 évre.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1933. évi működésünk minden fázisáról beszámoló jelentésünkből kitűnik, hogy a tagsági díj-hátralék az elmúlt évben is emelkedett, a taglétszám pedig ismét csökkent.

Erről a sajnálatos eredményről évről-évre beszámoltunk és ismételtén kérjük tagjainkat, hogy legyenek segítségünkre abban, hogy a taglétszámot fokozzuk, de felhívásunknak, sajnos, nem sok eredménye mutatkozik. Arra kérjük tisztelt tagjainkat, hogy vegyenek át egy-egy belépési nyilatkozatot és fogadják meg, hogy minden tag az év folyamán egyetlen tagot szerez a temetkezési csoportnak. Ha tagjaink ezen kérésünket teljesítik, mindenki csak egy tagot hoz, csoportunk jelentősen meg fog erősödni.

A múltévi közgyűlésnek előterjesztést tettünk arra vonatkozólag, hogy a „B” Csoport alapító tagjainból sorsszám szerint vigyük át tagokat az „A” csoportba. Az a kettős cél, hogy egyrészt továbbra is biztosítsuk az „A” Csoport 16.000 Lei temetkezési segély kifizetését, másrészt pedig mert lehetővé tettük a régi „B” csoport tagoknak is ugyanazon kedvezményt, általános melegegedést keltett tagjaink körében. Amint a részletes jelentésből kitűnik, 265 „B” csoport tagot vittünk át az „A” csoportba.

Amennyiben a „B” csoport taglétszáma tagjaink támogatásának eredményeként megfelelő módon emelkedik, ismét jelentős számú „B” csoport tagot viszünk át az „A” Csoportba. Tagjaink munkájának eredményétől függ, hogy rövidesen minden „B” csoport alapító tag átkerülhessen az „A” Csoportba.

Alapos tárgyalások eredményeként javaslatot teszünk az alapszabályok néhány pontjának megváltoztatására, illetőleg szabatosabb átszövegezés tárgyában. Ezen javaslatokban szem előtt tartottuk, hogy egyrészt a további kifizetések zavartalanosságát biztosítsuk, másrészt tagjaink érdekeit kellett biztosítani minden eshetőséggel szemben.

Működésünk tizedik évebe léptünk! A válságos idők nehéz megpróbáltatásnak tették ki úgy az egyes tagtársainkat, mint a Csoportunkat. Büszke örömmel tölt el bennünket, hogy a legválságosabb időkben is zavartalan volt csoportunk működése, soha semmilyen zökkenő nem volt. Hogy ily eredményt el tudtunk érni, azt nagyrészt tagjaink megértésének és áldozatkészségének köszönhetjük, de jelentősen hozzájárul az igazgatóság azon törekvése is, hogy tagjaink mindinkább nehezező anyagi viszonyain könnyítsen. Az Igazgatóság a jövőben is kötelességének tartja, hogy továbbra is a megkezdett úton haladjon. Ezután is minden igyekezetével azon lesz, hogy tagjaink érdekeit hűségesen képviselje.

Munkánkért nem várunk elismerést! A csoport minden egyes igazgatósági tagja a legönzetlenebbül vezeti a csoport ügyeit és a jól teljesített munka büszke öntudatával tárjuk tagtársaink elé az elért eredményekről szóló jelentésünket. És ha a tisztelt közgyűlés úgy találja, hogy a csoport érdekében kifejtett munkánk támogatást és elismerést érdemel, úgy a megindított intenzív taggyűjtési akciókban támogassanak bennünket és az elért eredmény lesz a legszebb jutalmunk.

Arad, 1934. évi február hó 25.

Az Igazgatóság.

BESUCH.

Der Schneider: „Mein Herr, wann kann ich auf Bezahlung der Rechnung hoffen?”

„O, immer, mein Lieber, immer!”

Nem sikerült a magántisztviselők 42 órás munkahét érdekében indított akciója

A munkaügyi minisztérium értesítette a munkaadó testületeket, hogy a romániai magántisztviselők szindikátusának központi szövetsége a gyári és kereskedelmi vállalatok tisztviselői részére a heti negyvenkét órás munkaidő bevezetését kívánja és ezt a kérelmet a munkaügyi minisztérium is megfontolásra érdemesnek találta. A felterjesztés szerint a gyárakban és kereskedelmi vállalatoknál a tisztviselők délelőtt fél kilenctől déli fél egyig, délután három órától este félhétig dolgoznak, míg szombaton a munkaidő csak a délelőtti órákra szorítkozna és félkilenctől délután egy óráig tartana.

A különböző munkaadó testületek bucuresti-i szövetségük révén már megtették észrevételeiket a javaslattal kapcsolatban és rámutattak arra, hogy

- a tisztviselők kívánsága a törvényes alapot nélkülözi.

A törvény értelmében ugyanis csak a munkaügyi minisztérium, illetve annak szerve, a munkakamara szabályozhatja a munkaidőt, de akkor is csak a kereskedelmi vállalatoknál. Az ilyen irányú mozgalom már megghusult, mert a kereskedelmi érdekképviselők megbízottai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy

- a munkaidő csökkentésével kapcsolatban újabb elbocsátásokra és leépítésekre kerülne a sor.

A gyáripar munkaidejét nemzetközi egyezmény alapján szabályozták és ezt az egyezményt Románia is aláírta. Ez az egyezmény a negyvennyolc órás munkahetet írja elő és

így azt nem lehet megrövidíteni.

A heti munkaidő megrövidítésére a pénzüzetek se megyeztek bele és így az új rendszer bevezetésére nem fog sor kerülni.

A juta, fényezett papírok, a selyempapír, a kuucsuk, a cimke, az ecetsav és az aceton új középértékei a Tarif Unitar-ban

A pénzügyminisztérium rendeletet küldött az összes vámhatóságokhoz, amelyben közölte, hogy az alábbi áruknak a Tarif Unitarban foglalt középértékét a vám, taxa, fogyasztás és fényüzési adó szempontjából a következőkben állapította meg:

Art. 479. Juta, a) nyersen, kóc alakjában 100 kilogrammonként 1300 lej.

Art. 756. Bronzozott, alumíniumozott, ezüstözött, aranyozott papír, lapos vagy nagy henger alakú relíeffel, vagy rajzokkal ellátott, vagy ezek nélkül, azonban ugyanazokban az árnyalatokban, valamint az úgynevezett selyempapíros, mintával vagy virágokkal, 100 kilogrammonként 6000 lej.

Art. 809. Kuucsuk nyersen (tisztán, más anyagokkal nem keverve), ragados állapotban, nem megkeményedve, tömbökben vagy törmelékben, lapok és lemezekben, esetleg a hengerezés útján nyert rezecével, 100 kilogrammonként 3000 lej.

Art. 1340. Cink, feldolgozatlan állapotban, egyszerűen öntve, rudakban, tömbökben és 15 milliméternél vastagabb lemezekben, 100 kilogrammonként 1200 lej.

Art. 1671. Ecetsav és acíd pirogrinos, amennyiben 12 százaléknál több ecetsavat tartalmaz, 100 kilogrammonként 1500 lej (csak export számára.)

Art. 1687. Aceton 100 kg-ként 2000 lej, (csak export számára.)

Az új középértékek február 14-én léptek életbe.

SAKSZERŰ FELELET.

— Mi az, Jancsi, miért van bekötve az újfad? Megvágta? — kérdi a villanyszerelő a kistáti.

— Nem, apukám, hanem meg akartam fogni egy darabzat és a csunya bogár az egyik végén nem volt elszigetelve.

Az összes betegségélyző-bírságát elengedik az iparosnak, ha április elsejéig a bírságon kívül minden betegségélyző tartozását kifizeti

Arad. (Az Iparos tudósítójától.) Az illetékes központi szervek intézkedésére a munkásbiztosító pénztár aradi igazgatósága hirdetményt bocsátott ki, amelyben közhírré teszi, hogy azok a munkaadók, akikre a régi törvények, vagy az egyesített új törvény intézkedéseinek áthágása miatt büntetéseket róttak ki, mentesülnek a bírság alól, ha ez év április elsejéig összesen többi bevényt teljes szövegét alább adjuk: betegségélyző hátralékukat kiegyenlítik. A hirdető-Ministerul Muncii Sanatatii si Ocrotirelor Sociale.

Casa Centrala a Asigurarilor Sociale.

Casa Asigurarilor Sociale Arad.

Szám: 1247—1934.

HIRDETMEY.

A munkaadók tudomására hozzuk, hogy in-

tézkedés történt mindazon büntetések törlésére vonatkozólag amelyek úgy a múltban a régi törvények alapján, mint az egyesített törvény alapján a törvényben foglalt intézkedések áthágása miatt kirovattak, amennyiben a munkaadók 1934. április 31-ig minden más betegségélyezési járulék hátralékot kiegyenlítettek.

Ez tévén az utolsó határidő a hátralékos járulékok rendezésére vonatkozólag mindazokkal szemben, akik addig nem rendezik tartozásukat, a törvény szigorával fog a munkásbiztosító pénztár eljárni, amikor is nemcsak a hátralékos járulékok, hanem a kirovott büntetések is végrehajtás útján szigorúan behajthatnak.

Arad, 1934. február 26-án.

Casa Asigurarilor Sociale Arad igazgatósága.

Ipariskolai szaktanárnőket akar alkalmazni a kultuszminisztérium

A jelen közöket vizsgára bocsátják és csak annak letétele után nevezik ki. Több szabászati és varrási tanszékre, szövészetre és művirág — készítésre ki-képzett tanerőket fognak vizsgáztatni.

A Monitorul Oficial február 20-án megjelent 42. száma a közoktatásiügyi és szépművészeti minisztérium pályázati közleményét közli azokról a feltételekről, amelyekhez bizonyos ipariskolai szaktanárnői állások elnyerését a minisztérium köti.

Az ipari szaktanárnői állások elnyeréséhez szükséges vizsgákat ez év május 22-én tartják meg Bucarestben, a Robescu-féle tanintézet helyiségeiben. Ilyen szaktanárnői állások a következő szakokra fognak betöltésre kerülni:

szabászati, gyermekruhákészítő, fehérneművarrási, szövészeti, könyvkötői és művirágkészítő közimunkákra vonatkozó tanszékek.

A kérvények 1934. április 22-ig bezárólag adandók le a közoktatásiügyi- és szépművészeti minisztérium igazgatóságának iktatói hivatalánál. A kérvényekben a vezeték- és keresztnévén kívül a pontos lakáscímét is meg kell jelölni. A kérvé-

nyekhez hat darab mellékletet kell csatolni, és pedig: 1. születési bizonyítvány, amelyből kitétni, hogy a pályázó nagykorú. 2. Állampolgárság a lakhely szerint illetékes polgármester által igazolva. 3. Erkölcsei bizonyítvány attól a közösségtől, ahol a pályázó lakik. 4. Másod osztályú szakiskola elvégzéséről szóló bizonyítvány. Akik 1926—1927 év előtt végeztek, igazolni tartoznak, hogy két évi pedagógiai gyakorlattal bírnak. Ezt az igazolást az illető szakiskola igazgatójától kell kérni. 5. Bizonyítvány arról, hogy a pályázó a mesterséget legalább 3 évig olyan műhelyben gyakorolta, ahol legkevesebb 15 munkás volt alkalmazva. 6. Pénzügyigazgatósági nyugta, hogy a pályázó 1200 lej vizsgadíját lefizette. Vizsga előtt a pályázókat orvosi vizsgálatnak vetik alá.

A vizsga gyakorlati és elméleti. Hogy miből áll a vizsga anyaga, a fent megjelölt Monitorul Oficial vonatkozó cikke részletesen tartalmazza.

Ismét aktuálissá lett, hogy a fűszerezések és szatócsok poharazási jogát megvonják

A érdekelt fűszerezések 50—50 lejekkel megtoldott országos mozgalmat indítottak az engedély megtartása érdekében. Ajánlatos, hogy a vendégipar el-lensúlyozza ezt a mozgalmat.

Hosszabb pihenő után most újból felszínre került a még ma is megoldatlan kérdés: engedélyezze-e a kormány a fűszerkereskedők számára a jövőben is, hogy az új szesz törvény kifejezett tilalma ellenére továbbra is foglalkozzanak alkoholtartalmú italok poharankénti eladásával. A Monopól igazgatóságánál Popescu Ioan Aurel és Roman Ionescu igazgatók vezetése mellett most folyik az italmérési engedélyek kicserélésének előkészítése és ez teszi ismét aktuálissá a kérdést. A kereskedők jól működő szervezetei ugyan megtették a megfelelő lépéseket a poharazási jog további fentartása érdekében, de remény van rá, hogy

ezúttal már nem sikerül a kontárkodásnak ezt a kiáltó példáját továbbra is a maguk haszná-ra fordítani.

Roman Ionescu, az ügyben illetékes monopóli igazgató azon az állásponton van, hogy a szesz törvény a fűszerkereskedésbeni poharazást nem enged meg, miért is ezt háladéktalanul meg kell szüntetni.

Nosza megindult az akció a kereskedők szervezetei részéről, hogy az ügyet valahogyan elintézzék. Megkönyvékezték Popescu Ion Aurel, a másik igazgatót, aki megígérte, hogy a kérdést tanulmányozni fogja. Még azt is kiáltásba helyezte, hogy

az ügyet kivizsgáló bizottságba beengedik a kereskedői érdekek képviselőjét is.

Eddig ennyi történt és még az, hogy a kereskedők delegátusának fussa a sok bucuresti-i út költségeire.

minden olyan fűszeresre, aki poharazással is foglalkozik, 50—50 lej hozzájárulást fizettettek.

A nagy apparátussal folyó kereskedőmozgalom ellen ajánlatos, hogy az érdekelt vendégiparosok ugyanilyen eréllyel lépjen fel. A nagyfontosságú kérdés kedvező megoldása érdekében, úgy hisszük, nem riasztja vissza az érdekelt vendégiparosokat, hogy

az 50—50 lejeket a maguk részéről is megkockáztassák és ezáltal a maguk emberének az ügybe való bekapcsolódását lehetővé tegyék.

A helyzet ugyanis az, — hiába szepitjük — hogy a fűszerezések poharazási joga súlyos károkat okoz az italmérőknek, vendéglősöknek, kávéosoknak, akiknek egyik legjövendőbb üzletága éppen a poharankénti eladott szesz italok. Kontárság ez, amely ellen küzdeni nemcsak joga és kötelessége, hanem súlyos anyagi érdeke is minden egyes vendégiparosnak.

Egy háromtagú bizottság döntésétől függ, milyen formában ismerik el az építőiparban a szerzett jogokat

Antonescu Péter bucurestii műegyetemi rektor elkeseredett ellensége annak, hogy az építőmesterek és kőművesmesterek jogait elismerjék. Ciortanu építészeti kamarai dékán és Roman Valér államtitkár a háromtagú törvényszövegező bizottság másik két tagja.

Veterány Viktor dr. nyilatkozata az építőmesterek és kőműves mesterek szerzett jogainak elismeretéseért folyó kétségbeesett küzdelem részleteiről

Timisoara. (Az Iparos tudósítójától.) Nincs építőmester és kőművesmester Erdély, Bánság és Bukovina területén, aki ne kísért volna feszült figyelemmel, sikerül-e annak a küldöttségnek közbelépése, amely az építőipar alacsonyabb képzettségű két csoportjának szerzett jogai, helyesebben betevő falatja érdekében ifj. Cosma Aurel dr. országgyűlési képviselő, a kiváló timisoarai ügyvéd vezetésével e hó elején sorra kilincselte az illetékes tényezők párnáztott ajtóit. A küldöttségben többek között Moldovan Anton cluj építőmester és ipartestületi elnök is részt vett, de annak legjelentékenyebb tényezője Veterány Viktor dr., a timisoarai ipartestület ügyésze volt. Veterány dr. szövegezte ugyanis az emlékiratot, amelynek pompás jogi érvelése a szakörök előtt ismeretes eredményt hozta, hogy

Angheliescu közoktatásügyi miniszter, aki a kérdésben döntő faktor, az építőmesterek és kőművesmesterek szerzett jogainak elismerése mellett foglalt állást.

A küldöttség útja kitűnően sikerült, de a beteg ezért még korántsem gyógyult meg. Angheliescu miniszter teljes egészében magáévá tette ugyanis az emlékirat jogi érvelését, de az ügyben — nem lévén szakember —

végleges döntést nem hozott.

Ez derül ki Veterány Viktor dr.-nak alá szentázásos nyilatkozatából, amelyet Az Iparos munkatársának adott.

Veterány Viktor dr. igen szívélyesen fogadta munkatársunkat. A sürűn katonakaló telefont a személyzeti szobába vitette át, elővette a hatalmas dossziét és miután így kellőképpen felkészült a rohamr, elhangzott első kérdésünk:

— Mi a helyzet ügyvéd ur, a rengeteg miniszteri intézkedés, törvény és küldöttségjárás után az építőipar szerzett jogai ügyében?

Veterány dr. azonnal kész a válasszal. Minden aktát szempillantás alatt megtalál és már pereg is a dátum, a jogi érv, adat szabályos pontossággal:

— 1932 május 12-én lépett életbe az építész-kamara felállítását kimondó törvény. Ennek a törvénynek 17-ik szakasza a közoktatásügyi minisztériumra ruházta

a törvény végrehajtási utasításának megszövegezését.

Igy született meg az említett törvény végrehajtási utasításának 38-ik szakasza, amely

természetesen elismeri a szerzett jogokat.

— Ezen az alapon, valamint ama minden jogállamban elismert tételes jogszabály alapján, hogy semmiféle törvénynek nem lehet visszaható hatálya, a természetesebb, hogy

el kell ismerni az 1932. május 12-éig levizsgázott építőmestereknek azt a jogát, hogy bármilyen értékű építészeti terveit, jóváhagyás végett illetékeseknek bemutatthassák, valamint az a jogukat is, hogy cseket a bemutatott terveket kivitelezthessék.

— Szemben a törvényben foglalt megszorítással, hogy a jövőben a tervező nem lehet egyúttal kivitelező is, természetesen

elismerni a kőművesmesterek azon joga is, hogy az ipartügyi minisztérium 1929. április 5. megjelent korlátozások között földszintes építkezésekre vonatkozó terveket jogosan elkészíthessenek és egyben a tervek kivitelét is vállalhassák.

— Mert a törvény ismeretes intézkedése lehetetlen jogállapotot idéz elő. Az építész-kamaraokról szóló törvény szerint minden építkezés egy tervező (építész-kamarai tag) tervezési munkálatait és egy kivitelező építési vállalkozó kivitelező tevékenységét igényli, ami főként vidéki építkezéseknél nemcsak megdrágítja az építkezéseket, hanem

egyenesen lerombolja az építkezési kedvet.

Ilyen szigorú intézkedések nem alkalmasak ugyanis arra, hogy

az ország gazdasági életétől elvont holt tőkénél építkezésekre való mozgósítását elősegítsék.

— A mai adottság szerint az a helyzet, hogy az építési szakmába vágó munkákat okleveles építésmérnökök, az építészeti akadémia mellett működő bizottság véleménye alapján a közoktatásügyi miniszter által elismert építésmérnökök, valamint az 1932 május 12-éig építő mesterei és kőműves mesterei vizsgát sikerrel tett egyének volnának jogosítottak végezni. Az utóbbiak szerzett jogaik alapján

— Sajnos, ezekről

a szerzett jogokról az építészeti akadémia mellett működő véleményező bizottság nem hajlandó tudni, hanem az egész ország területén kizárólagos monopol-jogot kíván kreálni a törvény szerinti okleveles és vizsgázott építészek javára.

— A nagyfontosságú tényezőknek ez a mereven elutasító álláspontja azáltal, hogy a szerzett jogokat megsemmisíti,

egész sereg érdekelt egzisztenciáját tette volna lehetetlenné,

miért is szükségesnek tartottuk, hogy Angheliescu közoktatásügyi miniszter urnál az élőszó erejével is közbelépjünk.

Angheliescu miniszter ur az általam szövegezett emlékirat álláspontját teljes egészében elfogadta,

de mivel Antonescu ur, a bucurestii műegyetem rektora, mereven ragaszkodott az építőmesterek és kőműves mesterek szerzett jogának, a tervezések elkészítésének megvonásához,

Angheliescu miniszter ur a helyzet teljes tisztázása érdekében egy hármas bizottságot delegált, amelynek Antonescu Péter műegyetemi rektor, Ciortanu, az építész-kamara dékánja és Roman Valér, az igazságügyi minisztérium államtitkárja lettek a tagjai.

Ez a bizottság szövegezi meg a szerzett jogokról szóló törvénytervezet szakaszait.

— A régi királyság területén távolról sem volt olyan pontosan szabályozva az építőipari joggyakorlat, mint az új területeken. Bukovinában egy 1907. évi törvény teljes precizitással szabá-

lyozza a tervezési és kivitelezési jogot. Erdélyben és a Bánság területén pedig az 1889. évi XVII. törvényekben foglalt fölhatalmazás alapján az ipartügyi miniszter illeti meg a jog, hogy az építőmesterek és kőművesmesterek elméleti és gyakorlati kiképzésének feltételeit rendeletük útján megszabja. Ezek a miniszteri rendeletek

műegyetemi oklevéllel rendelkező mérnököknek is csak abban az esetben engedélyezték, hogy az építési szakmába vágó kiviteli munkákat vállaljanak, ha megfelelő — 3 éves — gyakorlati képzettséggel is rendelkeztek.

— A régi királyság területén pedig ezzel szemben a kisebb képzettséggel bíró, úgynevezett kőműves mesterek jogait az általuk vállalt munkák értéke szabályozta. Az illetékes városi és törvényhatósági szabályrendeletek állapították ugyanis meg, hogy milyen értékhatárig terjedhet a munkát vállalhatnak. Erdélyben és a Bánság területén nem az értékhatárok, hanem a külső magasság, szélesség és hosszúság szabták meg a jogerényes miniszteri rendeletek által a kőműves mesterek tervezési és kivitelezési jogkörét. A régi királyság területén a fent említett értékhatár vidékenként változó. Bucarestiben 300—500.000 lej, az egyes vidéki városokban pedig különböző, egyes helyeken magasabb összegű volt.

— Mi most már a teendő?

— A kérdésre nem nehéz a válasz. Az 1932. május 12-én életbe lépett törvény teljesen

indokolatlanul általánosítja az elvet, hogy minden építkezésnél külön tervező és ellenőrző építész, valamint külön kivitelező vállalkozó szükségesek.

Ennek az elvnek gyakorlati alkalmazása államérből legfeljebb csak

sokemeletes nagy bérpalotáknál lehet a közbiztonság szempontjából indokolt.

— Az Erdélyben és a Bánságban eddig kitűnően bevált tényleges gyakorlatnak megfelelően

minden normál-építkezés a tervező és egyben kivitelező által nyugodtan végrehajtható.

Ami ezzel a jogelvvél ellentétben van, csak arra jó, hogy az építkezést indokolatlanul drágítsa és az építkezési kedvet csökkentsen.

— A mi építőmestereink és kőművesmestereink teljes joggal folytatják tehát a harcot szerzett jogaik elismeretése érdekében.

Mert a harc, amelyet ebben az ügyben a timisoarai, cluj és bukovinai építőiparosok szakszervezetei megindítottak, még javában folyik.

— A bucurestii küldöttség, amelyhez magamnak is szerencsém volt tartozni,

Radu Matei hírneves bucurestii ügyvédet bízta meg, hogy a szerzett jogok elismeretése érdekében a szükséges lépéseket tegye és ha kell, ne riadjon vissza attól se, hogy „contencios-perek” indítása által bírósági úton szerezzen érvényt a vitathatatlanul jogos szerzett jogoknak.

Veterány Viktor dr. nagyfontosságú nyilatkozata ezzel befejeződött. Lapunk jövő számában egész terjedelmében közöljük az emlékiratot, amelyet Veterány dr. Angheliescu miniszter elé terjesztett, a miniszter kedvező döntését, valamint azt a levelet is, amelyet az ügy vitelével megbízott Radu Matei bucurestii ügyvéd intézett az újabb fejleményekről Veterány Viktorhoz.

DIE TANTE.

Der kleine Kurt beschnuppert den Besuch von oben bis unten.

„Fein riechst du, Tante”, sagt er dann.

„So?”

„Ja Tante. Aber warum hat dann Papa gestern gesagt, dass dich kein Mensch riechen kann?”

EMBERISMERET.

Az asztalos apróhirdetésére, hogy „jó házból való tanuló kerestetik”, egy izmos, piros-pozsgás arcú fiú az utolsó jelentkező. Az asztalos megkérdezi:

— Aztán, mond meg nekem, szeretés te dolgozni?

— Nem, kérem szépen.

— Nő van, akkor felvezetlek. Husz jelentkező közül te vagy az első, aki nem hazudik.

Kitűnően sikerült az aradi iparos műkedvelők farsangi álarcos bálja

Az aradi Iparos Otthon műkedvelői már sokszor bizonyították, hogy nemcsak a színpadon állják meg a helyüket, hanem mint bálrendezők is értik a módját, hogyan kell a közönséget szórakoztatni. A műkedvelő csoport bálja minden évben a legjobban sikerült táncmulatságok közé tartozott, azonban a vasárnap esti jelmezes és álarcos bál, — a „Sanghaji éjszaka” az eddigieket jóval felülmulta.

Az Iparos Otthon nagyterme vasárnap éjszakra kínai teremmé változott. A falakat hatalmas, hátulról megvilágított kínai motívumokkal díszített papírlapok fedték, a színpadot ügyes rendezői kezelték Buddha-oltárrá varázsolták. Általában minden stilszerű volt, ami a rendezőség körültekintő és fáradhatatlan munkásságát dicséri. A rendezőség élén Kornis Árpáddal — aki hosszú ideig tartózkodott Kínában és így személyes impressziói alapján rendeztette be a báltermet, — Diósi Lajos, Nagy Sándor, Ferenczi László, Weiss Sándor, Kátyás Lajos, Kátyás János, Riegler Ödön, Tövisháti János, valamint a hölgybizottság: Diósi Lajosné, Kertész Gizi, Máthé Ilus és Elbe Blanka, a tombola sátoránál Faragó Böske, mindenki számára élvezetessé tették a báléjszakát.

A „Sanghaji éjszakán” rengeteg ötletes jelmezt láttunk. Rokokó, pompadur, pierott és pierette, bajadér, dominó, ördög és sok más színes jelmez tarkává, változatossá és kedélyessé tette az éjszakát. A bál sikeréből részt kérnek a rendezőségen kívül: Belezna István festőművész, aki a művészi kínai motívumokat festette. Horváth József, aki a kitűnő hatásvilágítást rendezte be, Patay Zsófia és Gaáli László a kínai sapkakészítői Máthé Béláné, aki a virágdíszítés munkáját végezte sok izléssel.

Csak elkerülhetetlen esetekben szabad külföldi szakembereket alkalmazni

A minisztérium utasítása a munkügyi felügyelőségekhez

Bucuresti jelentés szerint a munkügyi minisztérium körlevelet intézett a munkügyi felügyelőségekhez a belföldi iparban alkalmazott külföldi szakemberek ügyében. A minisztériumnak az a célkitűzése, hogy a rengeteg állásnélküli romániai szakerőt, — mérnököket, technikusokat, szakmunkásokat — juttassa elsősorban álláshoz és a külföldiek ne vegyék el előlük a helyeket. Eppen ezért a minisztérium felhívja a munkügyi felügyelőket, hogy haladéktalanul lépjenek érintkezésbe az ipari és kereskedelmi vállalatokkal és közöljék velük, hogy a jövőben külföldi szakerőket csak elkerülhetetlen esetekben alkalmazzanak. Közölte ezt a minisztérium az országos munkaadó szervezetekkel is, azzal a megjegyzéssel, hogy ha a gyárosok és többi munkaadók nem tartják magukat a rendelkezésnek, a minisztérium a beutazási engedélyek megvonása útján szorítja rá őket erre.

Az országban régebbi idő óta tartózkodó külföldi szakértőkre vonatkozólag nem intézkedik a rendelet, ezeket tehát nyilván nem háborgatják egyelőre. Valószínű azonban, hogy a legközelebbi tartózkodási engedély ellenőrzésénél erőteljesen érvényesíteni fogják a belföldi munka védelmének elvét.

A GONDOS APA.

— Oh Rudi, milyen szép a jövőnk. Papa gondoskodik róla, hogy saját otthonunk legyen. Minden butort megvásárol, neked csak az utolsó harminc havi részletet kell vállalni.

ELŐRELÁTÓ.

Pisti most kapja az első mérték utáni ruhát. A szabó udvariasan kérdezi tőle:

— Kivágytam jól a vállait, fiatal ur?
— Nem, — válaszol Pisti, — inkább a szegélyeket legyen szíves, itt hátul.

Maga a miniszter is belátta, hogy igazságtalanok voltak a kenyérbélyeg-büntetések

Aki a büntetés husz százalékát kifizeti, a többivel nem tartozik. — Részletekben is törleszthetők a büntetések

Bucuresti, március 1. A kenyérbélyeg „bol-dog” korzákaiban minden péket végig bírságoltak. Nagy összegeket szabtak ki a kenyérbélyeg-gek szabálytalan kezeléséért. Ezeket a bírságokat a rendszer megszüntetése után sem törölték, sőt azok behajtására adtak ki utasításokat. A megbírságoltak túlnyomó többsége nem tudott fizetni. Jelenleg is hatalmas bírságok szerepelnek a pékek számláin.

Minden bizonnyal ez a körülmény késztette arra a földművelésügyi minisztert, akinek a hatáskörébe tartoznak ezek a bírságok, hogy rendelettel könnyítsen a súlyosan megbírságolt kenyérsütők helyzetén.

Rendeletet küldött az ország összes közigazgatási hatóságaihoz, hogy mindazon pékmesterek pénzbírságait, akiket a kenyérbélyeg-gek szabálytalan fölragasztása miatt büntettek meg, le szállítsa, illetve részletfizetést engedélyez.

Es pedig: Mindazon megbírságoltak, akik kiszabott pénzbírságuk összegének 20 százalékát a rendelet kihirdetése után egyösszegben kifizetik, a hátralékos tartozásaikat minden további nélkül törlik. Akik e „kedvezményes” feltételnek nem tudnak eleget tenni, azoknak előnyös részletfizetéseket engedélyez.

A rendelet zárórésze kötelezi a közigazgatási hivatalokat, hogy az illetékes egyénnel és testülettel írásban közöljék a rendeletet és hassanak oda, hogy a kenyérbélyeg-bírságok ügye minél előbb végleges rendezést nyerjen.

A földművelésügyi miniszter rendelkezése semmiesetre sem nélkülözi az emberies gesztust. A baj ott van, hogy a kiszabott horribilis bírságok 20 százalékát sem tudják előteremteni a megbírságolt és elképesztő rossz anyagi viszonyok közé került kenyérsütők.

Kormányrendelettel kötelezik a román alkalmazottak számának emelésére a magánvállalatokat

Bucuresti, március 1. Szerdán délelőtt 9 órakor a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak Tatarescu miniszterelnök elnökletével. A miniszterelnök rámutatott, arra, hogy a törvényhozás munkáját siettetni kell a nagyfontosságú törvények sürgős megszavazása miatt. Tatarescu a kamarai és szenátusi elnökök támogatását kérte ehhez a munkához, amit a jelen volt elnökök meg is ígértek.

Slavescu pénzügyminiszter szólalt fel ezután és rámutatott arra, hogy az új költségvetési javaslat elkészítése március hónapban sem lehetséges, mert előbb meg kell szavaztatni a főbb szolgálati ágak átszervezéséről szóló törvényjavaslatot, ami a minisztériumok reorganizációja révén jelentékeny megtakarítást jelent az államnak. Másrészt meg kell várni, amíg a külföldi hitelezőkkel a tárgyalások befejeződnek, hogy a fizetési esedékességeket beakadályozhassák az új költségvetésbe. A pénzügyminiszter tehát azt javasolta, hogy

április és május hónapokra az eddigi költségvetés tizenketted részét mint rendkívüli budget-et fogadják el

és a bevételek, valamint a kiadások ebben a két hónapban a régi költségvetés keretén belül mozogjanak. A pénzügyminiszter az erre vonatkozó speciális törvényt rövidesen a parlament elé terjeszti.

Az indítványt elfogadta a minisztertanács, majd elhatározták, hogy

a konverziós törvény elkészítése lesz a leg-sürgősebb feladat

és e hó folyamán a törvényjavaslat parlament elé kerül. Ezután a belföldi ipar támogatásának kérdésével foglalkozott a minisztertanács, s ezzel kapcsolatban a munkanélküliség problémáját is megtárgyalták. A minisztertanács kimondotta, hogy

intézkednek a kereskedelmi és iparvállalatoknál az irányban, hogy a román alkalmazottak létszáma, illetve százalékaránya kötelezően emeltesse

s ezzel kapcsolatban bizottságot fogadják ki, amely bizottság minden minisztériumnál revideálni fogja az összes állami alkalmazottak kinevezését. Azokat, akiknek kinevezésénél megállapítják, hogy az szabálytalanul, vagy törvénytelenül történt, a kinevezést megsemmisítik.

Frau Generaldirektor hat einen neuen Chapeur engagiert.

„Fritz,” sagt sie zu ihm, „ich liebe es nicht, mein Personal mit Vornamen anzureden. Wie ist ihr Zuname?”

„Schatz!” sagte der junge Mann.

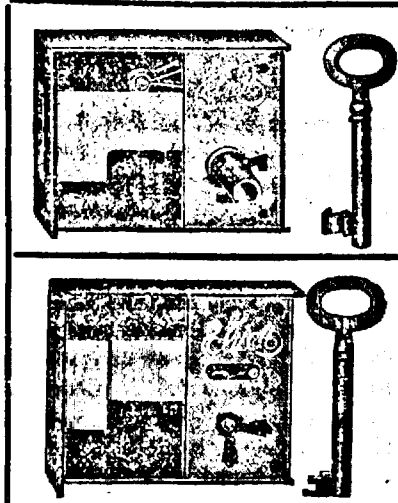
„So... dann fahren Sie los... Fritz!”

TAPINTATOSSÁG.

— Jó napot, kedves Csiperke ur! Érdekes, hogy ha önnel találkozom, mindig a Kohn jut az eszembe...

— Hasonlítok talán hozzá?

— Nem, ellenben ő is csináltatott egy pár cipőt és szintén nem fizette meg ki a: árát...

„ELZETT” BUTORZÁR

a legjobb,
lehetőleg,
legkönnyebben
beszerezhető.

Kapható:
minden romániai vaskereskedésben!

Új vizsgálat folyik a timisoarai szindikátus ellen...

Lopással és a román érdekek lábba tiprásával vádolják a timisoarai ipartestület román többségű vezetését. Az iparügyi miniszter nem tűri, hogy munkaügyi kollégájának emberei az ipartestületek ügyeibe avatkozzanak. Az 1929. óta folyó hajszája még most sem ért véget. Rovancsolás lesz az ipartestületnél is.

Cristea, Popovici és Iancu urak most is megmutatták, hogy a háromtagú ellenzék annyi borsot tör a 2600 tagú többség orra alá, amennyit akar...

Timisoara. (Az Iparos tudósítójától.) A timisoarai iparos székház épületében nyolc nap óta ismét vizsgálat folyik. Marin munkaügyi miniszteriumi főfelügyelő ül a kisiparosok és munkaadók szindikátusának irodájában és évekre visszamenőleg tánezi a szindikátus összes könyveit és egész ügykezelését. Nem a munkaügyi miniszterium kiküldöttjén mulott, hogy ez a vizsgálat egyidejűleg

nem folyik a timisoarai ipartestület ellen is. A miniszteri kiküldött minden lehetőt elkövetett, hogy a másik timisoarai iparos intézmény aktáira is rátegye a kezét, de ennek a szándékának a kivitelében maga az iparügyi miniszter akadályozta meg. Az ipartestület ugyanis nem a munkaügyi miniszterium, hanem az iparügyi miniszterium hatáskörébe tartozik.

1929. óta folyik a hajszája

A nyolc nap óta folyó vizsgálatnak jogalapja ugyasólván semmi sincsen, de annál bonyolultabbak az előzményei. Az 1929-ik évi ipartestületi költségvetésen Cristea Gheorghe szabómester, Popovici Teodor cipész-mester és Iancu Teodor szabómester éles támadást intézett az ipartestület elnöksége és előjárósága ellen.

Kifogásolták, hogy az iparoscélokat szolgáló timisoarai iparos székház tehermentesítése céljából a közgyűlés megszavazta egész feleslegének kiutalását.

A költségvetési felesleg ügyében hozott döntés csaknem egyhangú volt. Mindössze a három fent említett iparos szavazott ellene, szemben a mellette leadott 300 szavazattal.

Miért alakult a székház-szövetkezet?

Ismeretes, hogy a timisoarai iparosok a székház épületének megvételére és átalakítási munkálataira szövetkezetet alakítottak. A szövetkezet részvényesek iparosok, akik a terhek kifizetését saját felelősségük mellett garantálták. A szövetkezet elnöke előbb Cosma Aurel volt miniszter volt, majd a kiváló államférfi halála után Oprea János volt bankvezér és iparkamarai elnök, aki jelenleg is élén áll ennek a nemescélú iparos intézménynek. A három kutmérgező iparos ennek ellenére nem kevesebbet állított, minthogy

a székház-szövetkezet magáncélokat szolgáló alakulat, amely szabálytalanul kezeli az ipartestülettől kapott jelentékeny összeget.

Nem törődött a háromtagú ellenzék a székház-szövetkezet alapszabályainak azzal a pontjával sem, amely kimondja, hogy

a székház adósságainak kifizetése után az épület Timisoara iparosságának tulajdonába megy át és annak részvényesek minden jogát elvesztik.

A felhánytorgatott temetés.

Az említett hangzatos vádakon kívül nem riadott vissza a timisoarai „ellenzék” attól sem, hogy egy halott emlékét is meggyalázza.

Felhánytorgatták, hogy Káldi Miklósnak, a timisoarai ipartestület husz éven át volt érdemes titkárának temetését közpénzen végeztették és arra az iparosság „filléreiből” 43 ezer lej költöttek el.

As intranzigens „ellenzék” nem tudta megérteni, hogy Káldi Miklós 20 éves eredményes és értékes köztevékenysége bőséges indoka volt annak, hogy a timisoarai iparosság a néhai titkár saját halottjának tekintse, hogy az egyes iparos intézmények ki akartak tenni magukért és hogy az akkori viszonyok között, amikor a temetkezési fényűzést olyan drágán mérték, nem is volt olyan horribilis összege az a bizonyos 43.000 lej.

A Cristea, Popovici és Iancu által az ipartestület ellen indított hajszája hatalmas vihart kavart föl. Nem volt lap, amelyik ne foglalkozott volna a három iparos hangzatos vádjaival és

az ipartestület ellen az ügyészségtől a szakminiszteriumig minden létező hatósági fórum, amelynek ellenőrzési és büntető joga van, lefolytatta a maga vizsgálatát.

Nem paritásos tisztikar, hanem román többségű vezetőség működik a timisoarai ipartestületnél

A fentiek cáfolgatásába természetesen nem érdemes belemélyedni. Mindössze néhány adat közlését nem tartjuk az ügyvel kapcsolatban feleslegesnek:

A timisoarai ipartestületnek 2600 tagja van, akik közül 276 a román. A 45 tagú vezetőségből 24 tag román, tehát nem paritásos, hanem román többségű a vezetőség. A 12 elnökségi tagból 7 román és román a titkár is. Jellemző, hogy a 4 ellenőr közül 3 román; tehát meglehetősen valószínű, hogy a fenti erőviszonyok után a timisoarai ipartestület ügykezelésében sérelmet szenvednének a román érdekek.

De miért történik mindez? Mi az oka annak, hogy a 2600 iparos pénzén fenntartott intézmények közérdekű tevékenységét immár évek óta három ember ellenségeskedése állandóan hátráltatja? Az ok sokkal egyszerűbb, mint amilyen komplikáltak látszik. Cristea, Popovici és Iancu urak ipartestületi elnökök és alelnökök szeretnének lenni... Mindezek után csak az érthetetlen kisse, hogy lehet az, hogy a komoly közhatóságok egész sorozata dőlt be a három iparos áskálódásának, a melyeknek egyetlen indoka a politikus vádaskodók túlfutott és visszafojtott ambíciója.

Hatásköri összeütközés a kisiparos-ügyek két miniszteriuma között...

Mint érdekességet közöljük, az alábbi ügyirat szövegét, amelyet a timisoarai iparügyi vezérigazgatóság hivatkozással az iparügyi miniszterium 117447-934. febr. 20 számú intézkedésére, a timisoarai ipartestülethez intézett:

„Az iparügyi- és kereskedelmi miniszterium távirati rendelete alapján végrehajtás végett közöljük önökkel, hogy önök ipartestület lévén és nem szindikátus, az 1884. évi ipartörvény értelmében, valamint a miniszteriumok szervezésére vonatkozó 1922. évi törvény értelmében önök az iparügyi miniszterium ellenőrzése alatt állanak. Önöknél ellenőrzés, vizsgálat, vagy felügyelet csak az iparügyi miniszter által gyakorolható. A fentiekről értesítettük a munkaügyi miniszterium kiküldöttjét is. Faur Livius iparügyi vezérigazgató, a. k.”

K. N E F F E L

fa és szénüzlete

Bul. Regele Ferdinand I. 27.

Versenyárahon házhoz szállít 2 éves száraz tűzifát, salen darabos hőszemet, salen dió kőház, hűtő minőségű, „tojás brikt”, száraz vasaló faszén.

Tizenöt pontból állott a három ur vádirata és az ügyészség mind a 15-öt alaptalannak minősítette.

Az iparügyi miniszterium képviselőjében Faur Livius iparügyi vezérigazgató folytatott szintén negatív eredménnyel végződő vizsgálatot, de megtartotta a maga rovincsát a város, sőt az akkor még működő kormányzás is.

A múlt év áprilisában

a legutolsó ilyen vizsgálat is véget ért

és úgy látszott, hogy a három iparos által felkavart vihar elült. De csak így látszott, mert Cristea uréknak

most a munkaügyi miniszterium érdeklődését sikerült az ügyre terelni.

Ezútal a vádak újra fölkavart fazekában új „adatok” is folytognak. Most már egyenesen iópassal gyanúsítják meg a timisoarai iparosság közbecsülésben álló vezéreit és hogy még suiyo-sabb legyen a kereszt, azt is a vádirathoz fűzték, hogy

a timisoarai ipartestület vezetősége kifejezetten magyar politikát csinál, az ország érdekeit lábba tapossa, a román iparosság érdekeit nem védi meg, sőt ellenkezőleg, — viszássorítja.

Es mindezek után a csattanó, hogy a vezetőség milliókat lopott el...

A szindikátus azonban, sajnos, szindikátus és nem ipartestület. Reggeltől-estig folyik tehát a szigorú vizsgálat. Marin főfelügyelő minden aktát átnéz, minden jegyzőkönyvet elolvas és mindent elkövet, hogy a vádakra támpontot találjon. Ami azonban az eddigi vizsgálatok alkalmával nem sikerült, nem valószínű, hogy ezúttal sikerülni fog.

Nem háruult el azonban a vizsgálat terhe az ipartestület felől sem. Néhány nap múlva ott is megindul a szorgos miniszteriumi munka. A különbség a szindikátusi és ipartestületi rovincs között mindössze annyi, hogy az ipartestületben nem egyedül, hanem Faur Livius igazgató jelenlétében fog rovincsolni Marin miniszteri főfelügyelő. Hiába, nagy és fontos tényező a 2600 timisoarai háromtagú ellenzéke...

NEM KÖTELEZHETŐ A TANONC, HOGY A TANONCISKOLAI IGAGZGATÓTÓL VÁSÁROLJON KÖNYVEKET ÉS TANSZEREKET.

A timisoarai ipartestülethez számos iparos részéről az a panasz érkezett, hogy egyes tanonciskolai igazgatók az inasok iskolai könyveire kétháromszáz lej követelnek azzal, hogy az inasok részére ők szerzik be a szükséges tankönyveket. Az ipartestület felhívja a mesterek figyelmét arra, hogy a városi tanács 49.656 számú rendelete értelmében minden munkaadónak jogában áll tanoncai számára megvásárolni a tankönyveket tessz-e szerinti üzletben.

SZABÓNÁL.

— Mennyibe kerül ennek az öltönynek az átvasalása?

— Hatvan lej.

— Akkor vasalja csak az egyik felét át harminc lejért. Le akarom magam fényképtetni.

KÜLÖNBSEG.

— Csodálatos, hogy a szobafestő az én lakásom kifestésével egy egész hétig bajlódott, holott a tiedet két nap alatt megcsinálta.

— Hja, kérék, az én házvezetőnőm 45 éves, neked pedig 18 éves a szobalányod

PANASZKÖNYV

*

Általános felháborodást keltett Timisoarán az elsőszámu adóhivatal perceptorának indokolatlan és kártékony eljárása, amellyel számos iparost akadályozott meg abban, hogy adófizetési kötelezettségének eleget tegyen. Az említett adóhivatali eljárást több iparostól

nem volt hajlandó elfogadni a 4.4 százalékos személyzeti adót, csak abban az esetben, ha igazolják, hogy állami adóhátralékuk nincsen.

Felháborító jogtalanság ez, mert a szegény iparos, az állammal szembeni lojalitástól áthatva, ha nem is száz százalékosan, hanem olyan arányban, ahogyan anyagi erejétől telik, eleget akar tenni közteljesítési kötelezettségének, nem azt érdemli meg, hogy molesztálják és kötelességteljesítése elé akadályokat gördítsenek. Nagyon jól tudjuk, milyen súlyos megtorlással jár a személyzeti adó pontatlan fizetése, ami csak fokozza a timisoarai adóperceptor eljárása fölötti jogos felháborodást.

A tulbuzgó adóhivatali magánakciója természetesen nem járt sikerrel. Az iparosok ugyanis akitől a perceptor nem fogadta el a pénzt, a különös eljárás ellen a pénzügyigazgatóhoz mentek panasza, aki ügyüket kedvezően intézte el. Ez azonban egymagában még nem elégtétel. Legjobb esetben fél napjában, sőt nem ritkán két délutánba kerül az iparosnak, amíg a kifejezetten vexatorikus céllal szolgáló bizonylatot meg tudja szerezni. Ki fizeti meg az ily módon ok nélkül elfecsérelt időt?

A timisoarai perceptor tulkapása miatt milyen megbotránkozott iparosok a perceptor fegyelmű uton való megbüntetését követelik. Értesülésünk szerint az ügyben magához a pénzügyminiszterhez intézik panaszukat.

TISZTJUTÓ KÖZGYÜLES AZ ARADI SÜTŐK SZINDIKATUSABAN.

Arad. (Az Iparos tudósítójától.) Közelmultbánt tartotta meg az Iparos Otthon emeleti termében az aradi Sütőiparosok Szindikátusa Takács István elnöklése mellett rendes évi közgyűlést. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitótán Stoica Rudolf alelnök tartalmas jelentésben ismertette a szindikátus elmúlt évi működését, amely a szakmai intézmény dicséretes tevékenységéről nyújtott tárgyalagos képet. Felsorolta a jelentés, hány esetben jártak el a szakma és az egyes bajba jutott sütőiparosok érdekében. Különösen a megbírságotlított sütőiparosok érdekében fejtett ki a szindikátus erőteljes és hathatós tevékenységet. Kárpáti Béla jegyző pénztári és Schwarzenberg Dezső ellenőri jelentésének felolvasása után a tisztújítást tartották meg, amelyen egyhangú lelkesedéssel a következő vezetőséget választották meg a szindikátus élére. Elnök: Takács István, alelnökök: Stoica Rudolf, Stefanovici Klement, jegyző: Kárpáti Béla, pénztárnok: Fischer József, ellenőrök: Raun János és Schwarzenberg Dezső, választmányi tagok: Weisz Siegfried, Dörner János, Nithammer Péter, Mészáros György, Hartmann Lőrinc, Kolcza Alajos, póttagok: Gazsi József, Gasparri Mihály.

OLCSÓBBODNI FOG AZ ÓLOMCSÖVEK ÁRA.

Mint jól informált helyről értesülünk, a hazai ólomcsőkartell felbomlott. A tavaszi idényben így óriási árharc várható ólomcsövekben. Szakvélemények szerint az ólomcsőnek kg-kénti ára 10-12 lejre fog lemorzsolódni, tehát 50 százalékos áreséssel számolhatunk. Nincsen kizárva, hogy még ennél nagyobb árzuhanás is bekövetkezik.

OLTHATATLAN SZERELEM.

— Ne igyék, nem tudja, hogy a maga legnagyobb ellensége az alkohol?
— Dehogynem, doktor ur, de — tudja Isten — mindig megbocsátok neki.

PEKUZLETBEN.

— Ezek mind a maga gyerekei? — Kérde a vevő a pékmestert, aki mellett nyolc apró gyerekek tolong a pult mögött.
— Bizony kérem és négy még odabent van!
— Mondja csak az Isten szerelmére — és mikor süti maga?

Mit kell tudni a városi adóvallo-mási-ív kitöltése ügyében?

Az aradi szindikátusi federáció segítséget nyújt tagjainak az iverk kitöltésénél
Értekezlet a városi adóívek és „Az Iparos” ügyében

Arad, március 1. A városi bevételekről szóló törvény kötelezőleg előírja a városi illeték és adókötelezettség vallomási kötelezettségét. Aradváros vallomási iveri a közeljövőben kerülnek kiosztásra és ezekhez a következő magyarázatot adhatjuk.

Miután a városi illetékek száma nagy, a deklaráció 12 kérdést tesz fel.

Első kérdés a házbér-illetékre vonatkozik, mely kereskedelmi és ipari vállalatokat érdekel, melyben az érdekelt bemonlja a helyiség bérét, illetve bérértékét. Természetes magánlakása nem kerül bejelentésre.

Ugyancsak kereskedőkre és iparosokra, ügyvédekre és orvosokra vonatkozik a 2. A cégtábla bejelentés, de érthetetlen, miért kell bejelenteni, hány tábla van. 3 alatt a cselédilleték behajtására szolgáló adatok bevallására szolgálnak, tehát azon személynek, mely a cseléditörvény értelmében lett fölveve. Vítás kérdés lesz, hogy ipari vagy kereskedelmi vállalatok ilyen minősítésű alkalmazottja — pl. vendéglő szakácsa — cselédadó alá esik-e. A mechanikus-fűrészek illeték alá esnek bevallásuk 4. alatt, ugyanígy a lovak 5. a kutyák faj szerint (fajkutya, vagy házörző.) 6. pont. Miután egynél több butorozott szoba illeték alá esik, 7. alatt ezeket és ezek bérét be kell vallani. Mozgó árusok vallomásukat 8. alatt teszik meg. Miután mint mozgó árusok, külön illetéket fizetnek.

Az ingatlanokra háromféle illeték van: tűzoltó, kataszter, köztisztaság. Miután a terület nagysága és a front hossza hivatalosan tudva van, a város megelégszik, hogy az adó az ingatlan és annak uccaszámát közli és a tűzoltó-adó ki- szabása végett annak bruttó jövedelméből — bár arról is lehetne vitatkozni, hogy a bruttó vagy hivatalosan megállapított reál-jövedelem után kell-e a tűzoltóadót fizetni (9. és 11. pont.) Ugyancsak tűzoltóadót végett kell bejelenteni mindenki évi jövedelmét (adóbecslés). 10. pont. A 12 pont a kocsik és fogat tartók illetékének bejelentéséről szól. A d. kes, autóbéjelentés nem 11. holott lu-

zusautók városi illeték-kötelesek, de ezeket az illetékeket az állami adóhivatalok szedik be.

Az illeték-bevallási iver kitöltése nem fog fáradagot okozni, miután elég egyszerűen van lefektetve, bár a közönség minden — en hivatalos-jellegű érdeklődés iránt — nagy ellenszenvvel viseltetik. Pedig sokkal jobban érdekit szolgálja, ha saját maga adja be az adatokat mintha hivatalból, — gyakran tévesen összeszedett adatok alapján terhelik meg városi taxákkal.

Dr. Vajda Iván.

Az adóbevallási iverk szétosztása szerdán már meg is kezdődött Aradon. Az ügyben Berzován János városi pénzügyi tanácsos a következő nyilatkozatot tette:

— Csütörtöktől kezdődőleg husz munkanálit várja be a várost, akik valamennyi illeték és adófizetési kötelezettség felkeresnek és ott hagyják náluk az adóvallomási iveret, amit a felek kötelesek kitölteni. Az iver ára egy lej, amiből ötven bani a munkanélkülieké. Egy hét múltán azután a pénzügyi szolgálatunk ágensei ismét felkeresik a feleket és beszedik az adóvallomást, egyszerűsített ellenőrzik annak adatait, vajjon megfelelnek-e a tényeknek. Fölkérjük a háztulajdonosokat, hogy a közeljövő napjaira tartsák készenlétben irataikat és szükség esetén bocsássák rendelkezésre közegeinknek. Az adóvallomás megtétele sürgős, mert március tizedikéig minden adóvallomást kézhez kell vennünk, ez a terminus a benyújtás végső határnapja.

A SZINDIKATUSI IRODA KIALLITJA AZ IPAROSOK IVEIT

Dr. Vajda Iván, az aradi szindikátusi fedorale ügyésze, készségesen rendelkezésére áll minden iparosnak az iver kiállításánál. Az ügyben különben vasárnap délelőtt az Iparos Otthon emeleti termében értekezlet lesz, amelyre valamennyi szakosztály vezető tagjai meghívotnak. Az értekezlet Az Iparos ügyével is foglalkozni fog.

Invitare.

Grupă Industriaşilor pentru Ajut. de Înmormântare din Arad, în ziua de 11. Martie 1934. Duminică, la orele 10 a. m. ţine

Adunarea Generală extraordinară în Casa Culturală a Căminului Industriaşilor din Arad, la care se vor trata punctele care au rămas înapoi la adunarea generală ținută la 25. Februarie 1934.

Diracţiunea.

Ordinea de zi:

1. Modificarea parţială şi circumscrierea mai precisă a §-lor 3, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 16 din statut.
2. Propuneri eventuale.

Meghívó.

Az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja 1934. évi március hó 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az Iparos Kulturház nagytermében

rendkívüli taggyűlést

tart, amelyen az 1934. évi február hó 25-én megtartott rendes évi taggyűlésről elmaradt pontok kerülnek tárgyalás alá.

Az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabály 3, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 15 és 16 szakaszainak részbeni módosítása és szabatosabb körülírása.
2. Esetleges indítványok.

Zu Lehmann kommt der Gerichtsvollzieher. „Nehmen Sie doch bitte Platz!” sagte Lehmann zu ihm. „Das ist das einzige, was Sie bei mir nehmen können”.

MENNYI LEHET AZ A JÖVEDELEM, AMELY NEM ADÓZIK?

A pénzügyminisztériumban az új adótörvények végső megszövegezése most van folyamatban. Megállapították az egyes adózóknál azokat az összegeket, amelyek adómentesek maradnak. Így ez az alkalmazottak fizetésénél kilencezer lej lesz, az általános jövedelmi adónál a jövedelem harminc százaléka, az ingatlan vagyonnál pedig ennek tíz százaléka marad adómentes.

Protestversammlung der Oravitäer Gewerbetreibenden. Die Oravitäer Gewerbetreibenden hielten eine gutbesuchte Protestversammlung ab in welcher sie gegen die Einreihung der Gewerbetreibenden in die höheren Beitragsklassen der Krankenkasse. Gegen die Belastung mit Beiträgen für die Arbeitslosen und gegen die Einforderung von Sanitätstaxen, protest erhoben. Die Versammlung forderte ausserdem die Abänderung einiger Artikel des Sozialversicherungsengesetzes, die Ausscheidung der Gewerbetreibenden aus der Arbeitskammer und deren Eingliederung in die Handels- und Gewerbekammer mit separater Sektion und Wirkungskreis, oder Errichtung einer selbständigen Professionisten-Kammer (Kammer für Kleingewerbetreibende), Herabsetzung der unerträglich hohen Steuern und Taxen. Aufhebung der Luxus- und Umsatzsteuer für die Kleingewerbetreibenden und Meister, Aufhebung des Buchführung-Zwanges für die Kleingewerbetreibenden, energisches Einschreiten gegen die Pfuscher.

MEGBOCSATÓ LELEK.

Segéd: Főnök ur, bocsásson meg, de már két hónapja nem kaptam meg a fizetésemet.
Mester: Jól van, fiam, megbocsátok.

Olariu Iustin ipartestületi diszelnök érdekes nyilatkozata a könyöradományok gyűjtőiveiről, amelyekből tízmilliókat forgató jótékony intézmény fejlődött

Fehér asztalnál született, zöldasztal mellett fejlődött ki, ma kilenc éves és 14 millió lej tartaléktőkével Arad legtekintélyesebb jótékony intézménye

Arad. (Az Iparos tudósítójától.) Készen, hogy ennek a hétnek iparoskörökben az iparos temetkezési csoport a hőse Aradon. Ugy mutatkozik ez a szomorú aktualitás kapcsán alakult intézmény néhány nap óta, mint egy szécsényes primadonna. Van egy pár tucat ellensége, akik lejhánytorgatják, hogy nem adott, de sokkal több azoknak a száma, akiknek — adott. A gyerszamu ellenzék kritizál, a barátok nagy lömege dícséri. Ami nem is csoda, hiszen 19 millió lejt osztott ki a csoport kilenc éves áldásos működése alatt. Megérdemlik tehát a szidást. Egy bizonyos: a vasárnapi közgyűlés óta száz és száz ember sűrű beszéd tárgya a temetkezési csoport. Most világlik ki, mennyire a szívéhez nőtt Arad iparosságának ez az intézmény. Szelid bárányok oroszlánokká változnak, hogyha valaki a csoportot bántani merészeli.

Azért alakult ez az intézmény, hogy a halottak eltemetésében támogatást nyújtson az élőknek, de a kitűzött célt rövidesen túlnőtte az elért eredményt. A 11 lejes járulékok évek folyamán 14 milliós vagyonná növekedtek, amit a borzalmas kaszás későbbi áldozatai számára tartálékolt az a csoport. Ez a tartalékolás nem száraz, bankszerű tény. Iparoskezekben kamatozik a hatalmas összeg, száz és száz iparost segítve a nyújtott kölcsönök révén érvényesüléshez. Ingyen orvost és olcsó gyógyszert is nyújt ez a joggal népszerű intézmény a tagoknak, nem is említve a száz és száz esetben adott gyorskölcsönöket, amelyeknek főcélja, hogy a rászorult tagokat a halálzási illetéke pontossal fizetésében támogatja. Az iparosok temetkezési csoportja nem arra spekulál, hogy az illetéke nem fizetése miatt kizárt tagok befizetett pénzével a többi tag érdekeit szolgálja. Minden iparos érdekeit egyformán védi és istápolja, így érthető, hogy a szerény keretek között utnak indult intézmény miért a legelőkelőbb jótékonyasági alakulat ma Aradon.

A szerény Kezdetből a tízmilliókig kilenc év folyamán megtett út az iparosság országos érdeklődésére tarthat számot. Ezért tartottuk szükségesnek, hogy Olariu Iustin aradi ipartestületi diszelnökkel, a csoport jelenlegi elnökével és annak megalakulása óta dolgozó igazgatósági tagjával, a nagy iparosnyilvánosság számára az alábbi érdekes beszélgetést folytassuk:

— Hogyan kezdték? Gondoltak akkoriban a kilenc év előtti alakulásánál arra, hogy nem is olyan soká eljön az idő, amikor több pénz forgat ez az intézmény, mint igen sok bank? — kérdeztük.

— Nem, erre igazán nem gondoltunk. Mi csak azt láttuk, hogy a hányas csak egy szegény iparos meghalt, mindig a zsebünkbe kellett nyúlnunk. Olva lej, száz lej, — de hát csak nem hagyhattuk, hogy szégyenszemre szegényjogon temessék el halálukig szorgalmasan dolgozó iparos testvéreinket? Hosszu beszélgetések folytak ilyenkor Fehér asztalok mellett. A téma azután zöld asztal mellett is otthonos lett. Miért ne szerveznők meg az egész iparosság bevonásával ezeket a könyöradomány-akciókat? Ugy, hogy ne csak adjon, aki ad, hanem ha érte is eljön a halál, kapojn is. Nos, hát így született meg.

— Bizony, az első időben még nincs ábrándot mondogattunk, hogy jó esetben felviheljük akár ezer tagig is. Dolgoztunk, álltunk és magától jött a többi.

— Az elélt kilenc év azonban nemcsak sikert, hanem munkát is adott. Sok bajunk volt a spekulánsokkal. Akadtak, akik öt-tíz

embert is bebiztosítottak. Alig fizették be 10—20—30 esetben a tíz lejelet, máris ki kellett adni nekik a 10 ezer lejt. A spekuláció ugyanis igen egyszerű volt. Az öreg ember, ha hozzá még beteg is, nem él száz évig. Nem télt el sok idő, rájöttünk, hogy lehet védekezni a spekulánsok ellen. Később nem adtunk idegenek könyveket.

— Akadt az évek folyamán dolgunk egy szélhámossal is. Jó családból való, elzúllott fiatalember volt Olariu községből. 12 ottani egyént biztosított, ő fizette az illetékeket és magát jelentette be kedvezményezettnek. Alig telt el egy hónap, behozta az első biztosított halotti bizonyítványát és felvette a 10 ezer lejt. Egy hónapra rá szintén hiteles irással a másikat. Az Olariu községben dúló járvány fellükt az igazgatóságnak. Gabos Jenő dr., Varga Kálmán és én leulaztunk Olariu községre. Kiderült, hogy a biztosított halottak — élnek. Az elvetemült fiu saját élő édesanyja nevére is hamisított halotti bizonyítványt. Amikor megneszelte, hogy a gázsága kiderül, átszokott a határon.

— Hogy hogyan működik az igazgatóság? Hát bizony nem mindig barátságos formában. Igen sokat veszekedtünk és előfordul, ez néha ma is. Sokszor attól tartottam, hogy a hevesebbek még össze is verekednek, olyan éles vitáink voltak. A saját pénzemért is harcolok — kiáltották nem egyszer. — Nemcsak igazgató vagyok, hanem tag is. Ezekre a veszekedésekre büszke is vagyok, mert az egyesület érdekeiben zajlottak le. Feltettük

és ma is feltűnik azok érdekeit, akik 10—12 év múlva, vagy még később halnak meg. Ezért adminisztrálunk mi a forgalom nem egész tíz százalékából.

— Hogy milyen lapaszlátaim vannak az ügyfelek-ről? Olyanok, mint az asszonyok. Amikor már öregecskék, szeretnek néhány évet letagadni a korukból. Az inasidőben be is dönt néha nekik az igazgatóság, sőt még azt is megtettük, hogy amikor 3—4 évi illetékfizetés után kérték a díves életkor korrigálását, elhittük, hogy jóhiszeműen történt a tévedés. De hamar rájöttünk, hogy ezt a turpisságot is lehet parírozni.

— Humoros esetet is mondjak? Sajnos, egy temetésre alapozott intézmény életében nem igen grasszál a humor. — de azért megpróbálom.

— Még az első időket élte a csoport, amikor megjelent az irodában egy öreg tanító. — Igazgató ur, igaz, hogyha én meghalok, tízezer lejt kap a vejem? — kérdezte. — Igaz, — mondotta a soros igazgatósági tag. — Nem jól van ez így, igazgató ur, — fűzte tovább a szót az öreg. — Tudja mit, adjanak most nekem ötezer lejt, én elmegek Lovasberényhez, megiszom az egész pénzt, a sok jó bortól meghalok és kész. Jól jön ki az egylet is, Lovasberényi is, meg én is. Szegény vejeimnek pedig majd kirendeli a jóisten a temetési költségeimet. A «kitűnő» üzletet nem csináltuk meg H. V. tanító urral, az öreg nem illa meg az ötezer lejt, mégis meghalt egy fél év múlva.

— A másik halálos humor egy temetkezési anyósé. Egy aradi borbélyesség bebiztosított anyósa egy nappal a várakozási idő előtt kulba ugrott és meghalt. Bucsulevelet hagyott hátra, amelyben megírta, hogy inkább megöli magát, minthogy a veje örököljön utána.

— Az anyós esete jó példa rá, hogy még aki rosszat akart, az is jól tett az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportjának.

Véget ért az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete ellen négy éve folyó adóeltitkolási hajszá

Az aradi törvényszék hétfőn semmisnek nyilvánította a pénzügyi hatóság jegyzőkönyvét, mely 1931-ben az adóeltitkolást megállapította. — Gabos Jenő dr. érdekes érvelése, amellyel megnyerte a bonyodalmas pert

Arad. (Az Iparos tudósítójától.) Rónai Ödön leépített tisztviselő 1930. nyarán feljelentette az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetét, hogy az 300 ezer lej adóköteles jövedelmét eltitkolta. A denuncians ezt hálából tette, mert amikor leépítették, 48.000 lejt kitevő hat havi fizetését levonás nélkül megkapta. A feljelentés nem Rónai Ödön neve alatt, hanem egy Matzner Sándor nevű állítólagos bucaresti gyógyszerész aláírásával szerepelt a feljelentésen. A vizsgálat az illetékes pénzügyi hatóságok részéről azonnal megindult és megkezdődött a közel négy évig tartó hajszá, amely csak a múlt hétfőn nyert kedvező befejezést.

1930. július havában Dajbukát Antal pénzügyi főtanácsos átvizsgálta az intézet összes váltóit és kiderítette, hogy 100 darab váltót hiányosan bélyegeztek felül. Az ügy több mint egy tucat tárgyalás után, amelyeken a szövetkezetet Gabos Jenő dr. ügyész képviselte, azzal fejeződött be, hogy a törvényszék megállapította, hogy a ügyletekben szerepelt váltók bélyegmentesek. Az törvény szerint a hitelszövetkezet és tagjai közötti ítéletet a tábla is jóváhagyta, amikor is az jogerős lett.

Dajbukát főtanácsos ugyanekkor azt is megállapította, hogy a hitelszövetkezet az 1927-ik évtől 1930-ig mintegy hárommillió lejjel növelet részvénytőkéjét, ami után a részvénytársaságokról szóló törvény szerint 72.000 lej illeték jár. Ezt nem fizették be, jegyzőkönyv, 144.000 lej büntetés. 1931. július 14-én hozott ítéletet az aradi törvényszék az ügyben. Megállapította, hogy a fenti illeték a szövetkezetre nem vonatkozik, a jegyzőkönyv tehát semmis. Az ítéletet 1932. május

30-án a tábla is jóváhagyta, mire az szintén jogerős lett.

Az elsőnek ismertetett „adóeltitkolási” ügyben 1932. október 12-én hangzott el az első ítélet, amely érvényesnek minősítette a pénzügyi hatóság jegyzőkönyvét és az abban kirótt 162.000 lejes bírságot. Felelkezés folytán az ügy a tábla elé került, amely új tárgyalásra utasította a törvényszéket. A tábla teljes egészében elfogadta Gabos Jenő dr. érvelését. Eszerint az az adóalany, amely az illetékes pénzügyi közegeknek bemutatja a maga üzleti könyveit, nem követhet el adóeltitkolást. Már pedig az aradi iparosbank ezt megtette. A hitelszövetkezet, mint nyilvános számlázásra kötelezett vállalat, a maga mérlegét, nyereség-vesztesség számláját és a döntést a nyereség felosztására vonatkozólag különben is kötelezőszerűen egy pénzügyi hatóságnak, mint az aradi törvényszéknek bemutatta. Kétszerezesen alá volt tehát vetve az illetékes szervek ellenőrzésének. Az aradi törvényszék a táblai döntés szerint a bizonyítási eljárást lefolytatta és ennek lett az eredménye, hogy e hó 26-án, hétfőn az aradi törvényszék Alexandrescu-dr. Sulutku-tanácsa teljességgel, az adóeltitkolást megállapító 1930-ik évi jegyzőkönyvet megsemmisítette.

A fentiekből kiderül, hogy Rónai Ödön, az aradi iparosbank leépített tisztviselője kitűnő szervező erő. Egyetlen denuncialisával elérte, hogy 1930. nyaratól 1934. teléig egész sereg pénzügyi egész sereg igazgatósága, egész apparátusa Rónai tisztviselő, a törvényszék, a tábla, az iparosbank Ödön dirigens pálcájának tempójára csúszta a nagy hűhót — semmiért. (—)

— Április elején lépnek életbe az új pénzügyi törvények. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter köz tudomásra hozza, hogy a parlament elé terjesztett pénzügyi törvényjavaslatok április elején lépnek életbe. A hátralékok készpénzben fizetendők, nem pedig bonokban, mint azt egyes lapok tévesen közölték.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádli, butorszövet, plüss, alrik, butorugó, mindenféle kárpitoskékek. Zsák, zsineg, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, új Neuman ház

— Az új adóreform rövid életű lesz. A pénzügyminiszter által a törvényhozás elé terjesztett adóreform, amelynek részleteiről már több alkalommal beszámoltunk, mint Bucurestiből jelentik, csak rövid ideig marad életben. Mindössze egy adóévre, az 1934—35-ik pénzügyi esztendőre szól az improvizált reform, mert a kormány azt akarta, hogy már ebben az évben is könnyítsen az adózók terhein. Az év folyamán azonban generális adóreformot dolgoz ki a pénzügyminisztérium, amely egész adórendszerünket átalakítja és modernebbé teszi.

Legszebben mos, vasal, fényez

BUTTINGER TÉREZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorială 35:

In curtea. Az udvarban

— Menetrendváltozás az Aradhegyaljai villamosvasuton. Az Aradhegyaljai villamosvasut vonatai f. é. március 1-től kezdődőleg a következőképp közlekednek: Aradról: 5 óra 10 perc, 8 óra, 11 óra 45 perc, 14 óra 30 perc és 18 óra 10 perckor. Pancotáról: 5 óra, 8 óra, 11 óra 45 perc, 14 óra 25 perc és 18 órakor. Radnáról: 5 óra 20 perc, 8 óra 20 perc, 12 óra 05 perc, 14 óra 45 perc és 18 óra 20 perckor.

Aradi iparosok találkozóhelye:

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.

Annebella fährt Auto. Annabella überfährt dabei einen Menschen. Annabella hält ratlos: „Wie mir das passieren konnte! Mit dem, was ich vom Autofahren verstehe, könnte ich ein ganzes Buch füllen!“

A tavasz már nem hoz gondot,

régi ruháimat

Hospodár-hoz küldöm

átfesteni, vagy illog tisztítani.

Arad, Strada Stoicescu 13.
és Strada Eminescu 3.

Tisztújító közgyűlés az aradi borbélyok szindikátusában

E hó 26-án, hétfőn este tartotta meg az aradi borbélyszindikátus Birkenheuer Péter elnöke alatt idei rendes évi közgyűlést, a tagok élénk érdeklődése mellett. A tartalmas elnöki megnyitó után Jager Tivadar, a tükári jelentést, Ritter Mihály a pénzügyi zárszámadást mutatta be. A közgyűlés a jelentést elfogadta, a vezetőség iránt a legnagyobb bizalmat tanúsítva. Ez kihangsúlyozódott a tisztújító választásoknál is, amikor a régi vezetőséget egyhangú lelkesedéssel újra megválasztották. A közgyűlés kimondja, hogy a szindikátus összes bevételeit az Aradi Iparosok Hiteleszövetkezeténél helyezi el. Ezután az elnök „Az Iparos”-t ajánlotta a tagok figyelmébe. A lap megérdemli a támogatást, mert egyik száma jobb, mint a másik. Zombory Gyulát házassága 25-ik évfordulója alkalmából meleg ünnepségen részesítette a közgyűlés, majd Gabos Jenő dr.-t, aki a szindikátus jogi ügyeit évek óta díjtalanul intézi, önzetlen munkássága elismeréseképp Gallik Arthur javaslatára egyhangú lelkesedéssel a szindikátus díszelnökévé választották. A választás jogszerű volt, mert Gabos dr.-t az Iparos Otthon céhe már évek előtt borbélymesterré nyilvánította.

Alumíniumfejjel látandók el a szikvízüvegek. Február 10-én járt le az a türelmi idő, amelyet a minisztérium a szikvízüvegek ólomfejének alumíniumfejjel való kicserélésre engedélyezett. Ennek következtében a jövőben csakis alumíniumfejjel ellátott üvegek kerülhetnek forgalomba.

Gewerbekorporationen sind nicht dem Arbeitsminister unterstellt. Auf Grund einer Anzeige, erschien bei der Gewerbekorporation von Timisoara der Generalinspektor des Arbeitsministeriums Marian um eine Untersuchung durchzuführen. Die Gewerbekorporation verwarfte sich gegen eine Untersuchung seitens des Arbeitsministeriums, indem sie anführte, dass sie dem Industrieministerium unterstellt sei. Die Angelegenheit wurde dem Industrieministerium unterbreitet, dessen Bescheid jetzt eintraf. Nach diesem behält sich das Industrieministerium das Recht der Aufsicht über die Gewerbekorporation vor. Demzufolge wird bei der Gewerbekorporation keine Untersuchung durchgeführt.

aranyez

ezüstöz

nikkelez

bronzal

rézal

horganyal

óonnal

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakszerű
olcsó

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.

Dengi-ház.

Polgári Jótékony Egylet

Directiunea Grupului de Inmormantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad anunța pe aceasta cale on. ei membri că cotizațiunile sunt scadente până la următoarele numere:

In grupa I. csoportban 677. Adam Stercz, 678. Eugen Binori Jenő. In grupa II. csoportban 762. Soia lui Ioan Ioanovits Jánosné, 763. Alois Bauer Alajos, 764. Pavel Rozvan Pál, 765. Vád. öz. Mihail Lazi Mihályne, 766. Vád. öz. Alex. Szabacs Sándor.

Rugam membrii a anunța schimbările de domiciliu la efectuarea plății cotizațiilor.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület igazgatósa ezúton értesíti tagjait, hogy a fizetés a következő számokig esedékes:

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halál- és születési adatok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

— 1934-ben is használhatók a tavalyi forgalmi adóregiszterek. A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a forgalmi adó nyilvántartására használt tavalyi „registru special”-ok, ha üres lapok vannak még bennük, az idén is használhatók az 1933 évi lezárása és az egyenlegek átvezetése után.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupului de Ajutor de Inmormantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanta cu cotizațiile lor, să achite restanța in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósa értesíti a csoport azon tagjait, akik halál- és születési adatokkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban: 754 Ioan Mornaila János, 755 Stefan Krizsán István, 756 Vád. öz. Szabo Péterné. In grupa B. csoportban: 749. Soia lui Stefan Urkan Istvánne, 750. Teodor Mocuta Todor elhunyt tagjaink után esedékes a fizetés.

— Árumintavásár Iasi-ban. A Iasi-i Kereskedelmi és Iparkamara március 21-től április 1-ig „Olcsó vásár” címen árumintavásárt tart, amelyen az összes belföldi ipari és kereskedelmi cégek részt vehetnek. A vásárra utazók és az odaküldött áruk is 50%-os vasúti kedvezményben részesülnek. A mintavásár részvételi feltételei magud hatók az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál, ahol jelentkezési nyomtatványok is az érdeklődők rendelkezésére állanak.

Az előrelátó ember mindennapi itala:

Mert oldja a szervezet savas lerakódásait, vért frissít, regenerál és nyugodt álmot ad.

„OXBO” VEZÉRKÉPVISELET

TIMISOARA, Str. Bonnaz 21.

Kérjen ingyenkóstolót!

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerelő-
mók készítői s.o.

LADISLAU

ASSAEL LÁSZLÓ

MŰLAKATOSSÁG Arad, Cal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malombereadazések saját modelom után készülnek.